

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, GEGUŽĖS – MAY 17, 2018 • Vol. CIX NR. 59

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-16-2018

Mykolui Drungai suteiktas VDU Garbės daktaro vardas

Regalijų įteikimo ceremonijoje: (iš k.) VDU rektorius prof. Juozas Augustis, Garbės daktaras doc. M. Drunga, buvęs rektorius prof. Zigmantas Lydeka.

M. Patašiaus /l.rytas.lt nuotr.

Gegužės 15 d. Kaune, Vytauto Didžiojo universitete (VDU), Didžiojoje aulėje vykusiam iškilmingame Senato posėdyje VDU Garbės daktaro regalijos įteiktos dviem universitetui nusipelnusioms asmenybėms. Bolonijos universiteto (Italija) profesoriui Stefano Bianchini – už reikšmingą indėlį plėtojant tarptautinį universitetų bendradarbiavimą bei nuopelnus vystant Rytų Europos ir Baltijos regiono politikos ir istorijos studijas, o Amerikos išeiviams gerai pažįstamam VDU docentui Mykolui Jurgiui Drungai – už nuopelnus nepriklausomai Lietuvai, humanistinių kultūros ir demokratijos vertybių puoselėjimą bei Vytauto Didžiojo universiteto vardo garsinimą. Posėdyje dalyvavo ir VDU Tarybos pirmininkas, prezidentas Valdas Adamkus.

– 11 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Jaunieji istorikai domisi senąja emigracija – 3 psl.

„Piešinys iš leidinio su autografu“: Rokiškio gimnazistų projektas – 6 psl.

„Lietuvėlės“ mokykla – tarsi darni šeima

Visus šiuos mokslo metus „Lietuvėlės“ moksleiviai mini Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šimtmetį.

Lituanistinės mokyklos „Lietuvėlė“ archyvo nuotr.

JUSTINA VERBEJUS

Lietuva – tai mūsų tėvynė. Išsaugoti savo gimtąją kalbą, kultūrą, tradicijas nėra lengva. Kad išliktų gyva mūsų gimtoji kalba, reikia daug triūso. Ypač daug pastangų įdėti reikia mums, už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams. Lietuvių kalba nepranyks tol, kol bus šeimų ir mokyklų, ugdančių pasauliui, tautai ir tėvynei stiprios valios ir charakterio asmenybės.

Galime džiaugtis, kad mūsų lituanistinei mokyklėlei „Lietuvėlė“ tai pavyksta! Mes turime didelę ir stiprią komandą – šeimą! Mokyklėlė klesti, vaikų daugėja, o tai reiškia, kad mums, lietuviams, tai rūpi. „Lietuvėlės“

lituanistinė mokyklėlė gyvuoja jau 8-erius metus. Tiek mokytojai, tiek tėveliai turi vieną bendrą tikslą: išmokyti vaikus lietuvių kalbos, palaikyti lietuviškas tradicijas ir būti viena didelė šeima. Kad šis tikslas kaskart yra įgyvendinamas, tai įrodo gaunami rezultatai. Mokiniai tobulėja, programos sunkėja, nėra praleidžiama nei viena lietuviška šventė, tėvai negali atsidžiaugti vadovės ir mokytojų darbais. Kiekvienas šeštadienio rytas prasideda nuo šypsenos, nuo Lietuvos himno giedojimo, rytinių žaidimų, pasisveikinimų. Vėliau vaikai skuba į klases, kur vyksta pamokos.

Kaskart paklausę vaikų, ar jie laukia šeštadienio, jie su šypsena atsako: „Taip“. Visi žinome, kad vaiko žodis kartais pasako daugiau negu suaugusio.

– 4 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Pašaipą turi kąsti kaip avis, o ne kaip šuo – Giovanni Boccaccio

Blogai, kai žmonės apleidžia savo kraštą, ir kraštas tampa dykra, bet mūsų atveju emigracija (migracija) turi ir gerą pusę. Mes įgijome galimybę judėti, keliauti, pagyventi įvairiose pasaulio vietose ir jį pažinti. Gal todėl mes kartais būname tokie „siauri“, „siaurapročiai“, nes dėl okupacijų bent pora mūsų kartų nematė pasaulio ir užsikonservavo, suprimityvėjo, suprastėjo, prarado gyvenimo pagreitį. Šį kartą ir noriu pamąstyti apie gerąją atvirų sienų pusę. Ir tai padaryti paskatino žinia iš Telšių. Štai „Lietuvos žinios“ papasakojo fantastinę istoriją apie tai, kaip emigracijoje dviejų telšiškių vyrų uždirbtomis lėšomis buvo nupirkta ir suremontuotas apleistas butas, kuriame bus apgyvendinti tėvų globos netekę ir iki šiol valdiškuose vaikų globos namuose augę vaikai. Tai bus pirmieji bendruomeniniai vaikų globos namai Telšių rajone.

Prieš kalbant toliau reiktų paminėti, kad Lietuvoje neseniai buvo priimti įstatymai naikinti sovietų laikais išplėtotą vaikų namų, kurie buvo tapę tiesiog vaikų kombinatais, arba vaikų getais, sistema. Bus bandoma ieškoti galimybių kurti mažesnes bendruomenes, tarsi šeimyninius globos namelius, kuriuose vaikai augtų aplinkoje, panašioje į šeimos sąlygas. Telšių rajono meras sako, kad nesukubėjo priverstinai skaidyti esamų vaikų globos namų ir naikinti jų urmu, o stengėsi skatinti privačią vaikų globą palaipsniui, kad tėvų globos netekusius vaikus imtų šeimos. Pirmosios įkurti bendruomeninius vaikų globos namelius pasisiūlė dvi moterys – Vilma Meškienė ir Jurgita Gargasienė, kuri ir vadovaus šiai „įstaigai“. Abi moterys iki šiol dirbo socialinėje sferoje, taigi būsimas darbas joms nėra naujiena. J. Gargasienė iki šiol dirbo socialine darbuotoja Telšių vaikų namuose. Žurnalistams ji pasakojo, kad siekį įkurti šiuos namus jai įkvėpė noras padėti vaikams užaugti „ne režimo sąlygomis“. Jos nuomone, būtent taip jie gyvena valdiškuose vaikų globos namuose, nes ten vaikams tenka vykdyti už juos atsakingų darbuotojų nurodymus. „Mes, penkios naujų namų darbuotojos, stengsimės vaikus auklėti ne nurodymais, o skatinsime jų iniciatyvas. Žodžiu, būsimė ne už juos atsakingos darbuotojos, o mamos, prisimišiančios atsakomybę, kad vaikai užaugtų savarankiški, atsakingi, kūrybingi bei įgytų visų kitų gyvenime reikalingų savybių“, – sakė J. Gargasienė.

Jos kompanionė Vilma Meškienė iki šiol dirbo irgi socialinį darbą senelių globos namuose. Šią mintį jos pradėjo vystyti prieš metus, gavusios savo vyrų pritarimą. Todėl aš šią istoriją sieju su emigracija, kad tų išmintingų moterų vyrai taip pat pasirodė išminčiai – jie savo Norvegijoje uždirbtus pinigus sutiko investuoti į būsimus vaikų namelius. Įsigijo keiturių kambarių butą, patys jį suremontavo bei nupirko visus reikalingus gyvenimui namuose daiktus ir įrenginius. Moterims liko susitvarkyti biurokratinis reikalas, kurie, žinia, nėra paprasti. Įkurtuvės, sako, galėjo vykti jau senokai, bet pagal įstatymų reikalavimus turėjo vykti teismo procesai ir kiekvienam vaikui nustatyti naują gyvenamąją vietą.

Kaip versis naujieji nameliai?

Pasirodo, kad valdiškuose getuose gyvenantiems vaikams yra skiriamos milžiniškos lėšos – 1120 eurų kiekvienam (nė vienas vaikas šeimoje neauga iš tokių pinigų). Kai pagalvoji – visai normalu, juk tuos fabrikus reikia išlaikyti, apšildyti, mokėti atlyginimus dešimtims darbuotojų, valgydinti ir ap-

Šviesioji emigracijos (migracijos) pusė

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

rengti vaikus ir t.t. Taigi kiekvienas vaikas su savim į naujuosius namelius atsineš ir savo dalį. Paskaičiavus galima pamanyti, kad tai tam tikras verslas, nors moterys kratosi tokio savo veiklos pavadinimo. Tiesa, jos susikuria darbo vietą sau ir dar trims darbuotojoms, bet jų atlyginimai nebus ach kokie – tik po 500 eurų.

Kai kurie istorikai bando įrodyti, kad ir knygnešiai, kurie carinės priespaudos metais (XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje), uždraudus Lietuvoje rašyti ir skaityti lietuviškais (lotyniškais) rašmenimis, buvo verslininkai. Esą jie, kad ir rizikuodami, užsidirbdavo sau duoną. Bet verslas nelygu verslui. Knygnešių „verslas“ buvo kartu ir pasipriešinimas nužmoginimui, kova už savo kalbą ir kultūrą. Ir didžiulė rizika – juk kiekviena kelionė į Rytprūsius arba slaptas lietuviškų knygų sandėliukas sodyboje grėsė kalėjimu. Bet kurią dieną caro žandarų galėjai būti pagautas kelionėje per sieną arba įskustas pavydaus (tamsaus) kaimyno, tarnaujančio caro ochrankai. Ši rizika buvo savotiška kultūros forma. Pirkti ir skaityti knygelę tapo taip pat savotišku žygdarbiu. O nusipirkus knygelę garbės reikalas ir paskata buvo išmokti ją skaityti. Taip augo pati tauta. „Biznio“ knygomis ir vaikais niekaip neprilyginsi turgaus prekybai daržovėmis arba krautuvės prekybai muiilu.

Grįžkime į Telšių naujuosius globos namelius. Jų įkūrėjos pasidžiaugė, kad nesunkiai rado specialistes, kurios pasikeisdamos vaikus globos visą parą. Visos tos moterys nebus tik tarnautojos, jos bus mamos, kurios už šiuos vaikus bus atsakingos visą gyvenimą. Tai didžiulė atsakomybė. Bet ir didžiulis džiaugsmas, kaip prisipažįsta V. Meškienė. O Telšių rajono savivaldybės meras džiaugiasi, kad šių moterų iniciatyva bus geras pavyzdys kitiems ne tik Telšių rajone, bet ir visoje Lietuvoje. Valdininkas patikino, kad merija yra pasirengusi remti visus vaikų globėjus ir specialistų konsultacijomis, ir finansais.

Emigrantai parveža ne tik pinigų

Tęsiant emigracijos temą reikia pažymėti, kad išvykę į užsienį lietuvičiai parveža ar parsineša ne tik pinigų, kas ir tai yra rimtas indėlis į šeimos ir valstybės biudžetą. Žmonės išmoka kalbą, darbą, sužino apie geresnius darbdavių ir darbuotojų santykius, nors, tiesą pasakius, ne visada ir iš Vakarų sklinda tik geros naujienos. Turėdami pinigų Lietuvoje dalis jų perka butus, tikėdamiesi čia grįžti senatvėje ir praleisti likusį gyvenimą šalia giminių, pa-

žįstamoje aplinkoje. Iš mano giminės tik du žmonės yra išvykę į užsienį – pusbrolio dukra ir pusseserės sūnus. Dukterėčia prieš keletą dienų pasigimdė vaikelį ir su vyru visi trys grįžta namo jį auginti. Jiems nepatiko Londono šurmulyš ir pasikeitęs britų požiūris į atvykėlius. Jie rajoniniame miestelyje jau turi nusipirkę ir įsirengę butą, turi ir santaupų, gal pradės koki

versliuką. Sūnėnas, Lietuvoje buvęs tikras plevėsa, keisdamas Europos šalis, taip pat tapo žmogum – jis atrado, kad turi restoratoriaus gabumą ir dabar gestauruoja vieną pilį netoli Londono. Ir jam gerai sekasi. O giminės kaime per atostogas jis stotasi namą, kuriame žada grįžti gyventi, kai užsidirbs anglišką pensiją. Taigi mūsų giminėje emigrantų nebeliks. Jų nebuvo ir ankstesnėse kartose. Gal esame labai sėslūs (iš populiacijos nuo akmens amžiaus), o gal bijome rizikos...

Žinoma, ne viskas taip rožiška, kaip čia papasakojau. Ištuštėję ištisi miesteliai ir kaimai. Beliko gal tik pusė Kauno ir pusė Panevėžio, bet, kita vertus, ką išvykėliai veiktų grįžę urmu namo? Turėtų bedarbių armiją, kurią turėtų išlaikyti ne ką uždirbantys dabartiniai darbuotojai. (Apie viską pagalvota „iš aukščiau“?) Juk išvyksta paprastai ne verslininkai arba verslumo sugebėjimo turintys žmonės. Išvyksta atlikėjai, kurie Vakaruose randa per amžius nusistovėjusius santykius ir verslus – ir darbo vietą (geresnę ar blogesnę), ir gyvenimą. Ir jiems belieka tik pasistengti gerai atlikti kažkokią funkciją. Tiesa, vienas kitas susitaupęs pinigų ir versliuką įkuria (čia kalbu apie daugumą – paprastus žmones, ne intelektualus, kurie ir Vakaruose yra paklausūs). Kiekviena valdžia Lietuvoje yra kritikuojama, kad nesukuria darbo vietų. Bet kad ir valdžia yra tokia pat neigali, kaip ir visuomenė. Okupacijos ir beprotiškos sovietinės sistemos išpreparuotas verslumo genas per vieną kartą neatsistato. Kiek reikia vietos reikmėms, verslo pakanka, juk esame ir pavalgę, ir atsigerę (dar net per daug), ir apsirengę, nors gauname ir mažesnes algas. Kurti naują verslą Lietuvoje jau reikia turėti didžiulį investicijų ir ryšių su užsieniu, kur galima būtų realizuoti produkciją. Todėl manau, kad viskas pas mus vyksta nuosaikiai sėkmingai, be didelių šuolių ir viršų ar žemyn. Esame gana sėkminga posovietinė visuomenė, ir Dievui rūgoti neturime teisės. Štai neseniai viena iranietė liūdnai veidu į TV kamerą pasakė: „O, kad mes tiek turėtume, kiek turite jūs...“ Taip sako ir ukrainiečiai, ir daugelis kitų posovietinių valstybių žmonių. Kai pradėdame lyginti save su Vakarų šalimis, tik susierziname. Penkiasdešimt metų stovėję vietoje (jeigu ne kritę žemyn), negalime būti viename lygyje su tais, kurie tuos dešimtmečius sparčiai judėjo į priekį. Geriau susitelkti į save ir mažiau dairytis, kas ką turi ir koki atlyginimą gauna. Mus turėtų džiuginti palyginimas, ką turėjome prieš 30 m. ir ką turime dabar. Tuomet atsirastų pasitenkinimo jausmas, kad tie trys dešimtmečiai prabėgo neveltui.

Jūs jau skaitote „Draugą“? Puiku!

Bet nepamirškite ir savo senelių bei kitų giminių Lietuvoje – užsakykite „Draugą“ ir jiems!

Paprastu paštu – 120 dol., internetinė prenumerata – tik 99 dol.

150 įdomių ir spalvingų numerių per metus!

www.draugas.org

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kizytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

LT 100: Kaip lietuviai pirmosios Nepriklausomybės metu į JAV traukė

JONAS KISIELIUS

Šiuo metu neabejotinai viena opiausių Lietuvos problemų yra emigracija. Apie tai nuolat kalbama ir žiniasklaidoje, ir privačiuose pokalbiuose. Nuo seno lietuviai vadinami išėivių tauta. Jau tarpukariu prasidėjo viena didžiausių, masinių emigracijų iš Lietuvos. Pavyzdžiui, 1927 metais Lietuvą pagal emigracijos mastą lenkė tik tradicinė emigrantų valstybė – Airija.

Už Atlanto – pagrindinė emigracijos kryptis

Kitaip nei dabartiniais laikais, kuomet dauguma lietuvių emigracijai renkas Europos šalis, tarpukariu išėiviai rinkosi tolimas užjūrio šalis: JAV, Argentiją, Braziliją, Kanadą ir kitas. Tokias kryptis emigrantai rinkosi mieliau, nes po Pirmojo pasaulinio karo Europoje vyravusi padėtis nebuvo jiems itin palanki, todėl nemažai lietuvių keliavo į tolimesnes, bet ekonomiškai jiems naudingesnes šalis.

Iki 1924 metų pagrindinė emigracijos kryptis buvo JAV, kur tuo metu jau buvo įsikūrusios nemažos lietuvių bendruomenės. Jungtinių Valstijų politikai pamatė, kad iš karo nualintos Europos atvyksta vis daugiau emigrantų, buvo priversti įvesti kvotas – pradėta riboti atvykėlių iš Europos skaičių, tame tarpe ir lietuvių. Kai į JAV išvykti pasidarė per sunku, nauja emigracijos kryptimi tapo

Lietuviai Amerikoje.

„Gabalėliai Lietuvos“ nuotr.

White Star Line ir White Star Dominion Line

Majestic 36000 tonų	Olympic 46500 tonų
Homeric 35000 tonų	Adriatic 25000 tonų
Baltic	Celtic
Cedric	Megantic
Arabic	Vedic
Regina	Canada

Generalinė Atstovybė visai Lietuvai
Lietuvos Garlaivių Akcinė Bendrovė, Kaunas
Laisvės Alėja 15
Telegram' antraštės: „Oceanic“
Tiesioginis susisiektimas su visais pasaulio kraštais
Laivakortės parduodamos pačios linijos nustatytais kainomis
Keliviams žydam kiekvienam garlaivyje randasi „Koster virtuvė“
Ivairiausi patarimai duodami dykai vyriausioje kontoroje Kaune, Laisvės Alėja 15, taipogi skyriuose: Šiauliuose, Panevėžyje, Raseiniuose, Telšiuose, Kedainiuose, Marijampolėje, Kybartuose, Biržiuose, Ukmergėje, Eišėkose, Alytuje, Šveikšniuose, Joniškėje, Lazdijauose, Lituvoje, Matuliuose, Rokiškėje, Vilkavikių ir Šalčinose

Garlaivio reklama.

VAŽIUOJANTIEMS AMERIKON ir KANADON

Laivakortės ir geriausių patarnavimą teikia Amerikos lietuvių firmų: „BALTIJOS VALSTYBIŲ FINANSINĖ KORPORACIJA“ 357 Broadway, So Boston; „AMERIKOS LIETUVIŲ“ 15 Millbury St Worcester Mass., ir žinomų laivų kompanijų „NORDEUTSCHER Lloyd“ – Bremen ir „UNITED STATES LINES“ – New York atstovų Lietuvoje. Sugrįžusiems amerikiečiams tarpininkauja įsigijime nuosavybių Lietuvoje. Partraukia Amerikoje paliktus pinigus, apmoka perlaidas. Asmeniškai ir raštu reikia šiuo antraštu:
KASTANTAS NORKUS, Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 9
Telegr. adr.: „KANORKUS KAUNAS“

Reklaminiis skelbimas norintiems emigruoti.

tiečius už Atlanto gelbėti nuo nautėjimo, siūloma „(...)“, kad visi Amerikoje mokyklas lankantieji mūsų tautiečių vaikai, o taip pat ir iš mokyklų jau išėjusi, bet Lietuvos niekad dar nemačiusi jaunuomenė būtina nors kartą apsilankytų tėvynėje”.

Lietuvių verslininkai

Vos atkūrus nepriklausomybę ir išaugus emigracijos mastams į Jungtines Valstijas, tokia išvykimo tendencija suskubo pasinaudoti ir Lietuvos verslininkai. Tuo metu laikraštelyje „Lietuvos žinios“ epizodiškai pasirodavo įvairūs skelbimai, siūlantys transporto paslaugas bei palengvinti išvykimą į Ameriką. Viename iš jų skelbiama „Važiuojantiems Amerikon ir Kanadon, (...) Laivakortės ir geriausių patarnavimą teikia Amerikos lietuvių firmos (...)“. Neapsiribojama vien išvykimo organizavimu. Siūlomoms paslaugoms net ir iš JAV sumaniusiems sugrįžti lietuviams – „Sugrįžusiems amerikiečiams tarpininkauja įsigijime nuosavybių Lietuvoje, (...) partraukia Amerikoje paliktus pinigus”.

Tuo tarpu laikraštelyje „Darbininkas“ 1926 metų balandžio 23 išspausdintame skelbime siūloma JAV gyvenantiems lietuviams padėti gauti Amerikos pilietybę. „Mes su mielu noru tamstoms padėsime tapti piliečiais“, – rašoma skelbime.

Pietų Amerika, ypač Brazilija, Argentina bei Urugvajus. Šiose tolimose šalyse emigrantų laukė nelengva dalia. Neretai išėiviai būdavo stipriai išnaudojami įvairiose plantacijose bei fazendose. Tuometinė Lietuvos vyriausybė sulaukdavo nemažai skundų ar pagalbos prašymų iš tautiečių, kurie uždarbiavo Pietų Amerikos šalyse. Apytiksliais duomenimis, tarpukariu Jungtinėse Valstijose gyveno maždaug 700 tūkstančių lietuvių kilmės asmenų. Ne nuostabu, kad JAV lietuviams buvo skiriamas nemažas dėmesys tarpukario spaudoje.

Lietuvybės išsaugojimas

Nemažos lietuvių bendruomenės gyvavo visuose pasaulio kampeliuose, dėl to tuometinėje spaudoje lietuviybės išsaugojimui buvo skiriama daug dėmesio. Daugumoje tarpukariu leistų laikraščių galima rasti skiltį skirtą lietuvių išėiviams. Jose dominavo žinios iš JAV lietuvių gyvenimo. Laikraščiuose „Darbininkas“, „Mūsų rytojus“ bei daugybėje kitų emigrantų gyvenimo skyreliai vadinti „Lietuvių kolonijose“, „Lietuviai svetur“. Šiose naujienų rubrikose atsispindėdavo Amerikoje gyvenančių tautiečių reikalai. Pavyzdžiui, 1929 metų balandžio 8 dienos „Lietuvos aidas“ numeryje jau antrame puslapyje skaitytoją sutinka straištnis pavadinimu „Daugiau susirūpinkime Amerikos lietuviams“. Jame rašoma apie būtinybę palaikyti gerus, širdingus santykius su Amerikos lietuviams, svarstoma, kaip juos susigrąžinti atgal į tėvynę. Pabrėžiama būtinybė tau-

Dėl aukų kilo skandalas

Anot 1940 metų balandžio 30 dienos „Lietuvos aidas“ numerio, JAV gyveno maždaug 1 milijonas lietuvių, bet į bendruomenes jų susibūrė vos 50 tūkstančių. Šios bendruomenės pačios rūpindavosi vaikų edukacija, leisdavo periodinius leidinius bei kitaip puoselėjo lietuviybę, be to, rinkdavo aukas, kurias vėliau siūsdavo į tėvynę kaip paramą. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui „(...)“ ne vienas Amerikos lietuvis suprato, kad nors Lietuva tiesioginiai gal ir nebus paliesta, tačiau pajuto, kad senoji tėvynė turės pergyventi gana didelius sunkumus”. Dėl aukų siuntimo į Lietuvą tarp Amerikos lietuvių, 1940 metais kilo nemenkas nepasitenkinimas, kuris peraugo į skandalą. „Lietuvos aide“ buvo atspindėta Amerikos lietuvių pozicija – „Mes aukojame, bet negauname jokios apyskaitos. Aukojome Klaidėdos pabėgėliams, bet nežinojome, kaip tie pinigai buvo sunaudoti, aukojome kitiems reikalams, taip pat apyskaitų nematėme(...)“. Tai rodo, kad Amerikos lietuvių ne tik aklaui aukojo, bet ir siekė, kad jų aukos būtų panaudotos prasmingai, stiprinant gerovę Lietuvoje.

Kaip matome, tarpukariu nemažas dėmesys buvo skiriamas JAV gyvenantiems tautiečiams. Lietuvos piliečiai reguliariai būdavo informuojami apie „lietuvių kolonijų“ reikalus, sulaukdavo svarbios paramos iš tautiečių. Tarp abiejuose žemynuose gyvenančių lietuvių nuolat buvo siekiama išlaikyti ryšį, kuris nenutrūko ir sunkiausiais istorijos momentais.

15min.

LT 100 – tai bendras 15min. ir Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto projektas, skirtas Lietuvos šimtmečiui. Dėtytojo Norberto Černiausko kuruojami istorijos studentai šiame projekte rengia publikacijas apie aktualiausias ir šioms dienoms artimas nepriklausomos Lietuvos problemas 191940 m.

Amerikos lietuvių aukos Lietuvai

as Lietuvai aukoja. Kas aukas renka, kaip aukos renkamos. Kaip jos siunčiamos. Piktos kalbos apie aukų likimą. Nepsitenkinimas mutais už siunčiamas dovanas. Kokioms reikalingas dar reikiamos aukos.

LAISKAS IS NEW-YORKO

Tik prasidėjus karui, ne vienas Amerikos lietuvis suprato, kad nors Lietuva tiesioginiai gal ir nebus karo palietta, tačiau pajuto, kad senoji tėvynė turės pergyventi gana didelius sunkumus todėl tuoj pradėta galvoti, kuriais būdais būtų galima suteikti lietuviams senosios tėvynės pagalbą. Chicagoje susirganizavo gausus komitetas Lietuvos emti. Į jį įėjo žymiausi asmenys, kurie vietose pačios organizacijos, jų padovėbės taip pat imė svarstyti tuos pačius reikalus. Tačiau reikia pripažinti, kad Amerikoje aukų rinkimas labai sunkus. Bruklinc miui Lietuvos nepriklausomybės 22-ias sukaktuves, senas vėliavas, buvęs „Tėvynės“ ir vėliau „Vienybės“ vyr. redaktorius ir dabartinis „Vienybės“ administratorius S. E. Vitaitis pastebėjo, kad nors Amerikoje yra apie milijonas lietuvių, tačiau tik apie 50.000 lietuvių ant savo pečių neša visą lietuvišką voiklą Amerikoje. Tiesiogiai 50.000 lietuvių išalko Amerikos akiraščius, draugijas, susivienijimus, lietuvių namus, svetaines ir bendrai veik tik jie duoda savo uždirbtus dolerius lietuviškumui palaikyti Amerikoje, tik jie aukoja Lietuvai. Tai pasakė senas Amerikos lietuvių žurnalistas, į kurį nuolat dirbęs visuomenini darbu, gerai pažįstas Amerikos lietuvių gyvenimą.

generaliniam konsulij New Yorko Jonui Budrijai ir Lietuvos konsulij Chicagoje P. Dandvardžiui. Šie aukas siunčia Lietuvon – atliekamajam komitetam. Reikia pastebėti, kad neseniai dėl aukų padalinimo ir apyskaitų kilo polemika Amerikos lietuvių spaudoje. Pirmasis, berods, „Tėvynės“ vyr. redaktorius Jurgelionis pakėlė balsą. Girdi, mes aukojame, bet negauname jokios apyskaitos. Aukojome Klaidėdos pabėgėliams, bet nežinojome, kaip tie pinigai buvo sunaudoti, aukojome kitiems reikalams, taip pat apyskaitų nematėme, dabar aukošime, taip pat apyskaitos negausime. „Vienybės“ ir kitų laikraščių tuoj „Tėvynės“ surodė, kad aukos siunčiamos per generalinį konsuliatą, aukotojų pavardės ir jų aukos paskelbiamos Amerikos lietuvių spaudoje, organizacija, kurios aukas Lietuvoje dalina, veikia kontroliuoja Lietuvos valdžią, tad čia jokio nerimo negali kilti. Nors bendros aukų rinkimo akcijos šio požiūriu ir nesutrukdė, tačiau tai vis nesveiki reiškiniai. Dar labiau aukų rinkimai gali pakenkti, keič Amerikos lietuvių laikraščiuose perspausdinti laiški, kad iš Lietuvos, kurioje buvo sakoma, kad karo metu amerikiečių prisijaus aukos buvo neteisėtai dalinamos. Jas

tuvos ir jos šėvelijos santykiai. Didėlia susidomėjimu ir palankumu čia sutiktos ministro pirmininko Antano Merkio pastangos stiprinti viso pasaulio lietuvių ryšius. Jų nuomone, šios metų būtinai reikalinga daryti viską, kad Amerikos lietuviams parodytų didėliai susidomėjimą Lietuva. Čia manoma, kad karas tik prasidėjo, tad ilgai nei amerikiečių parama Lietuvai bus būtina. Paskutinį metų kiekvienu žini (3 Lietuvos sukolia visu susidomėjimas. Bet žinios gaunamos dėl susisiekimo sunkumų neregulariai. Bent šiuo metu būtinai reikėtų sukurti Lietuvos propagandos atliekamą biurą kuriame nors Amerikos mieste, o Lietuvos propagandai ne visos priemonės čia išnaudojamos. Tuo reikiau turėtu susirūpinti Istaigos, kurios jau iki šiol informuoja Ameriką apie Lietuvos gyvenimą. V. Br.

gaunustės muilas

Straištnis apie Amerikos lietuvių aukas.

epaveldas.lt nuotraukos

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

„Lietuvėlės“ mokykla – tarsi darni šeima

Atkelta iš 1 psl.

Šie metai mums buvo ypatingi, kadangi minime Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šimtmetį, ir tai stengiamės pažymėti per visus mokslo metus. Daug buvo kalbėta apie šio įvykio svarbą, vaikai buvo supažindinti su istorija, kūrė projektus. Suti-kome svečius iš Lietuvos, kurie specialiai atskrido paminėti šią šventę kartu su mumis. Šiais metais sulaukėme žinomų dizainerių iš Lietuvos – Ievos Ševiakovaitės ir Jolantos Rimkutės. Dizainerės vedė kūrybines dirbtuves „Pasipuošk šimtmečio istorija“. Mokyklos mokinukai, mokytojai, tėveliai ir svečiai kūrė savo šimtmečio marškinėlius. Istorikas lektorius dr. Norbertas Černiauskas skaitė pas-kaitą apie lietuvišką tapatybę, Vasario 16-osios reikšmę, Lietuvos simbolius.

„Lietuvėlės“ mokyklėlė dalyvavo iškilmingame Pietinio Centrinio New Jersey Lietuvių Bendruomenės (LB) renginyje – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 100-mečio koncerte (Bendruomenės pirmininkė – Rasa Miliūtė). Mokiniai ir mokytojai, pasipuošę tautiniais kostiumais, gražiai pasirodė su savo programa. Mokiniai kalbėjo tarmiškai – žemaitiškai, dzūkaiškai, aukštaitiškai skaitė eilėraščius ir sekė pasakas. Gražiai skambėjo lietuviškas žodis, dainos, šokiai. Tai dar kartą parodo, kaip svarbu lankyti lietuvišką mokyklą ir tęsti tradicijas. Tokie pasirodymai yra stimulas visiems dar labiau stengtis.

Per Velykas moksleiviai rideno margučius.

Į šią šventę atvyko gerbiami svečiai: Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas, diplomatas Tadas Kubilius, Philadelphijos LB pirmininkė Daiva Kazlauskas, solistė iš Lietuvos Rūta Ščiogolevaitė ir pianistas Paulius Zdanavičius. Lietuvos ambasadorius Rolandas Kriščiūnas įteikė LF paramos laišką „Lietuvėlės“ vadovei Auksei Motto. Esame labai dėkingi LF už nuolatinę finansinę pagalbą.

Mokyklos mokiniai dalyvavo akcijoje „Laiškas Gedimino kalnui“. Savo piešiniais ir laiškais Lietuvos Respublikos prezidentei Daliai Grybauskaitei vaikai išreiškė susirūpinimą kritine Gedimino kalno būkle. Projektas buvo įdomus ir išimtinai ne tik savo prasme, bet ir tuo, kad dauguma mokinių pirmą kartą ant voko rašė adresą ir kli-

Dizainerių Ievos Ševiakovaitės ir Jolantos Rimkutės kūrybinėse dirbtuvėse „Pasipuošk šimtmečio istorija“ mokyklos mokinukai, mokytojai, tėveliai ir svečiai kūrė savo šimtmečio marškinėlius. Litanistinės mokyklos „Lietuvėlė“ archyvo nuotraukos

javo pašto ženklus. Iš Lietuvos atskriejo patvirtinimas, kad akcija labai įdomi ir Prezidentė džiaugiasi piešiniais.

Lituanistinę mokyklą „Lietuvėlė“ lanko skirtingo amžiaus vaikai – nuo darželinukų iki vyresnių klasių. Ne visi moka kalbėti lietuviškai, todėl kartais reikia daugiau dėmesio skirti vienam vaikui. Kadangi mokytojų netrūksta, kiekvienas vaikas lieka patenkintas skiriamu dėmesiu. Mokykla turi mokinį, kuris atvažiuoja iš labai toli ir nori išmokyti lietuvių kalbos, o tai yra didelis pavyzdys mums visiems. Mažiausieji mokosi pagrindų, didesni mokosi rašyti ir skaityti, o patys vyriausieji jau rašo rašinius!

Didelis dėmesys mokykloje yra skiriamas svarbių Lietuvai dienų minėjimui. Mokykloje visada vyksta renginiai, skirti Sausio 13-ajai, Vasario 16-ajai ir Kovo 11-ajai. Organizuojamos ir tokios šventės: Mokytojo, Rudenėlio diena, Kalėdos, Kaziuko mugė, Velykos, Motinos diena. Kiekvienais metais šventės būna vis kitokios, neįprastos. Ne tik mokytojos, bet ir vaikai ruošiasi šventėms, o tėveliai su mielu noru švenčia kartu.

Be tokių svarbių švenčių mokykloje dažnai vyksta teminiai užsiėmimai – sporto diena, spalvų diena, sveikatingumo diena ir kiti. Tokie užsiėmimai dar labiau suvienija mokinius ir tuo pačiu metu jie išmoka kažko naujo, bendrauja, kartu kuria ir žaidžia! Mokyklai yra labai svarbu ne tik mokytį, bet ir kurti darnią komandą – šeimą.

Kiekviena klasė turi po vieną mokytoją, o kai vaikų susirenka daugiau, į pagalbą skuba padėjėjos. Mokytojos (Rasa Ardytė-Juškienė, Rita Clemens, Rasa Lukošienė, Onutė Stučkienė, Reda Šešelgienė, Justina Verbejus (straipsnio autorė) – atsidavusios savo darbui, visą patirtį ir visas savo idėjas bei meilę perduoda vaikams. Smagu, kad mokykloje padėjėja dirba ir buvusi mokyklos mokinė Gabriela Trzepizur.

Mokyklos mokytoja vaikams yra ne tik mokytoja, bet ir draugė, nes yra daug bendraujama, juokaujama, žaidžiama, kartu kuriam! O tai be galo svarbu ugdant vaiką, kad jis namo visada išeitų su šypsena ir nekantriai lauktų kito susitikimo.

O mūsų mokyklos vadovė Auksė Motto kiekvieną šeštadienio rytą at-

skuba pas mus su naujomis idėjomis ir su šypsena. Auksė Motto yra visiems pažįstama, nes mūsų mokykla buvo įkurta jos iniciatyva, ir iki šiol ji klesti ir gyvuos ne vienerius metus! Smagu, kad būdami taip toli nuo Lietuvos, kiekvieną šeštadienį turime galimybę

pasijusti kaip namie! Už tai esame labai dėkingi savo nuostabioms šeimoms, kurios atveža vaikus į mokyklą.

Justina Verbejus – lituanistinės mokyklos „Lietuvėlė“ darželio grupės mokytoja.

Solistė iš Lietuvos Rūta Ščiogolevaitė (viduryje) koncertavo Pietinio Centrinio New Jersey Lietuvių Bendruomenės renginyje – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 100-mečio koncerte. Iš kairės: mokyklos vadovė Auksė Motto, dainininkė Rūta Ščiogolevaitė ir mokytoja Rita Clemens.

Savo piešiniais ir laiškais Lietuvos Respublikos prezidentei Daliai Grybauskaitei vaikai išreiškė susirūpinimą kritine Gedimino kalno būkle.

Mokykla „Saulėtas krantas“ šventė pavasario šventes

Spektaklio „Gėrio ryžiai“ metu scenoje netrūko spalvų, veiksmo ir ryžių. Aktoriai Aušra Jasaitė-Paulauskas ir Ramūnas Paulauskas. Dovydo Račiūno nuotraukas

GABIJA KARLONAITĖ

Gegužės 5 d. Floridos valstijos Palm Beach Lietuvos garbės konsulate lituanistinė mokykla „Saulėtas krantas“ šventė visas pavasario šventes. Daugiau nei keturios dešimtys svečių susirinko pažiūrėti iš Čikagos atvykusių aktorių Aušros Jasaitės-Paulauskas ir Ramūno Paulausko spektaklio vaikams „Gėrio ryžiai“. Po spektaklio mokyklos mokiniai ir jaunieji svečiai nustebino vyresnius unikaliu talentų pasirodymu.

Talentų pasirodymą laimėjo lituanistinės mokyklos „Saulėtas krantas“ mokinė Laura Adamonis. Diplomą jai įteikia mokyklos vadovė Ingrida Bridikytė-Lomberg.

Režisierė apibūdino „Gėrio ryžius“ kaip muzikinę pasaką-spektaklį apie mergaitę, kuri netyčia apsipylė raganos užburtais pyk-

čio ryžiais. Netikėtai ji atsidūrė atvirkštuko pasaulyje, kuris ją pamokė, ką reikia daryti norint grįžti atgal į namus.

Mažieji žiūrovai šį spektaklį stebėjo net išsizioję. Scenoje netrūko spalvų, veiksmo ir ryžių! Vėliau mokyklos mokiniai ir jaunieji svečiai žiūrovus stebino savo talentais. Kiekvieno pasirodymas buvo nepakartojamas, privertęs nustebti ne vieną suaugusį. Mokiniai dainavo, šoko, rodė kovos menus ir magijos sugebėjimus. Komisija nusprendė, kad geriausiai pasirodė 11-os metų „Saulėto kranto“ mokyklos mokinė Laura Adamonis, pristatiusi savo sukurta šoki pagal muzikos grupės „Sha Na Na“ dainą „Born to Hand Jive“.

Mokyklos administracija didžiuojasi ir kitais Lauros Adamonis ir Arono Matijosaičio meniniais sugebėjimais, kurie jiems padėjo pelnyti laureatų titulą Tado Ivanausko zoologijos muziejaus organizuotame tarptautiniame pradinųjų mokyklų III-IV klasių mokinių piešinių ir vaizdingų posakių konkurse „Jie mūsų draugai“. Laureatų piešiniai, siųsti konkursui, papuošė muziejaus išleistus atvirukus.

Mokykla ypač dėkoja pagrindiniams renginio rėmėjams – JAV Lie-

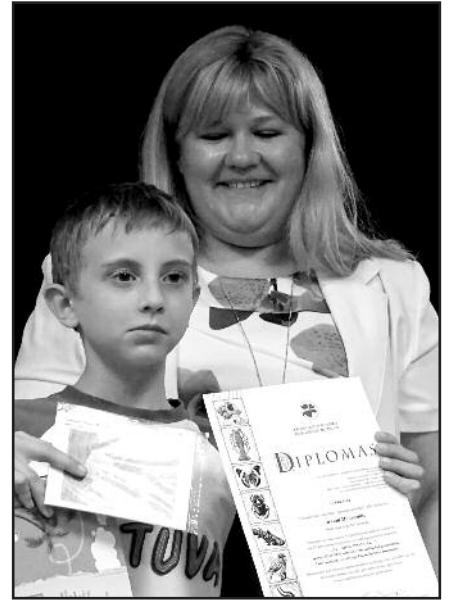
Mokyklos mokiniai ir jaunieji svečiai žiūrovus stebino savo talentais.

tuvių Bendruomenės Krašto valdybos (LB KV) pirmininkei Sigitai Šimkuvienei ir JAV LB KV Kultūros tarybos pirmininkei Austėjai Sruogai už šaunių projektų rengimą ir mažų LB apylinkių bei lituanistinių mokyklėlių skatinimą šiuose projektuose dalyvauti.

Igyvendinti renginį taip pat padėjo ir JAV LB Palm Beach nariai. Už nuostabias gėles renginio dalyviams ir mamoms mokykla dėkoja „Dutch Wind“ kompanijai bei puokštes kuriančiai Rutai Rouvs. Loretos Rodgers pelnas už dietinių sausainių „Body WellBeing“ prekybą renginio metu bus skirtas mokyklai.

Pastarieji „Saulėto kranto“ metai buvo be galo aktyvūs – suorganizuota daugiau nei dešimt renginių mokiniams ir vietos bendruomenei. Atrodo, kad ir kiti metai bus panašūs renginiais. Mokykla kviečia prisijungti naujus mokinius.

Gabija Karlonaitė – lituanistinės mokyklos „Saulėtas krantas“ praktikantė.

Aronas Matijosaitis – vienas iš Tado Ivanausko zoologijos muziejaus organizuoto tarptautinio pradinųjų mokyklų III-IV klasių mokinių piešinių ir vaizdingų posakių konkurso „Jie mūsų draugai“ laureatų. Šalia – lituanistinės mokyklos „Saulėtas krantas“ vadovė Ingrida Bridikytė-Lomberg.

Lietuvos Dukterys rinkosi į metinį susirinkimą

Lietuvos Dukterų draugijos St. Peterburgo valdyba susirinko į metinį susirinkimą. Pirma iš dešinės – pirmininkė Gražina Viktorienė.

ELVYRA VODOPALIENĖ IR GRAŽINA VIKTORIENĖ

Su meile ištiesta pagalbos ranka suildo ir paliečia kiekvieną, kuriam tos pagalbos reikia. Taip Lietuvos Dukterų draugija (LDD) St. Peterburge, Floridoje, įgyvendina tuos pagalbos tikslus.

Balandžio 20 dieną šios organizacijos pirmininkė Gražina Viktorienė pasveikino nares ir viešias, susirinkusias į Lietuvių klubą, padėkojo atvykusiam Šv. Kazimiero koplyčios klebonui kanauninkui Bernardui Talaišui ir palinkėjo visiems gražios vasaros.

Sekretorė Alvita Kerbelienė pakvietė kan. B. Talaišį sukalbėti malda, pagerbti šiemet iškeliavusias seses a. a. Loreta Kinienę ir Veroniką Pleskienę. Kan. B. Talaišis perskaitė išpūdingą malda, baigdamas šiais žodžiais: „Dieve, Tu tikinčiųjų širdis apšvieti Šventosios Dvasios šviesa: leisk mums tos Dvasios dėka visa, kas gera, mylėti ir jos paguoda visada džiaugtis.“ Po maldos kanauninkas paprašė visų kartu sukalbėti „Amžiną atilsį“ už šias mirusias nares ir taip pat tylos minute pagerbti visas šios organizacijos mirusias nares.

Vicepirmininkė Rūta Bandziu-

kienė perskaitė praėjusių metų protokolą. Buvo pagerbtos trys sesės, sulaukusios garbingo amžiaus. Susirinkime dalyvavo viena iš jų – mieloji rėmėja sesė Jadvyga Giedraitienė, sulaukusi gražaus šimtmečio, kurią nuolat lydi šypsena. Ji buvo paprašyta išduoti ilgaamžiškumo paslaptį. Gerb. Jadvyga vaizdžiai papasakojo savo gyvenimą nuo pat ankstyvos vaikystės: Rusijoje, Lietuvoje, Šveicarijoje, Argentinoje ir JAV. Gaila, kad susirinkime negalėjo dalyvauti dar dvi garbingo amžiaus sulaukusios sesės: sesė Elenutė Vaškelienė, 103 metų, ir Veronika Pleskienė, 104 metų, kuri atostogaudama Lietuvoje iškeliavo amžiną gyvenimą sausio 21 dieną.

Buvo įdomu išgirsti, kad praėjusiais metais buvo norėta uždaryti šią kilnią organizaciją, bet Gražinai Viktorienei sutikus perimti pirmininkavimą iš Aldonos Stasiukevičienės, organizacijos veikla yra tęsiama ir dabar valdybą sudaro: pirmininkė Gražina Viktorienė, vicepirmininkė Rūta Bandziukienė, sekretorė Alvita Kerbelienė, išdininkė Nijolė Dimienė, socialinių reikalų vedėja Angelė Didžbalis, narės: Gražina Biknevičienė ir Nijolė Draugelienė; revizijos komisija: Aldona Grininė, Anelė Mačiulienė, Irena Slavinskienė.

Nukelta į 10 psl.

Kūrybingas Rokiškio gimnazistų pavasaris

Vaikai kūrė iliustracijas žinomų autorių kūriniais

Dailės mokytoja Inga Vagonė gimnazijos skaitykloje gimnazistams aiškina integruotos pamokos tikslus.

Rūtos Vilutienės nuotrauka

REDA KISELYTĖ

Sklaidome leidinius su autografais. Jie alsuoja nepaprasta meile, šiltais prisiminimais apie įvykius renginius, sutiktus žmones, primena mielas akimirkas, bendraujant laiškais. Kiek daug įrašose įdėta širdies šilumos... Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys įžymūs žmonės Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos „Romuvos“ padalinio skaityklai dovanojo unikalią kolekciją. Čia ir gyvena spaudiniai su autografais... Pasitinkant Lietuvių kalbos dienas (vasario 16 d. – kovo 11 d.) šio straipsnio autorė ir mokytoja Inga Vagonė parengė edukacinę programą „Piešinys iš leidinio su autografu“. Per dailės pamokas skaitykloje iš unikaliųjų kolekcijos II gimnazijos klasių moksleiviai rinkosi jiems labiausiai patikusius leidinius su autografais, atvertė 12 arba 13 puslapi, nes pamokos vyko (vasario 12–13 dienomis) ir pagal pasirinktą ištrauką piešė iliustracijas.

Meile, išradingumu ir spalvų žaismu dvelkia gimnazistų kūrybiniai darbai. Knygą „Piešinys iš leidinio su autografu“ sudaro 83 darbai. Gimnazistai iliustravo daugiausia lietuvių poetų, rašytojų grožinės literatūros leidinius su autografais. Tik keli kūrybinių darbų autoriai pasirinko iliustruoti mokslinės literatūros knygas. Smagu, kad gimnazistai neplenkė Rokiškio krašto rašytojų ir literatų. Jie iliustracijas piešė rašytojos, žurnalistės Elenos Kurklietės, rajono literato, kraštotyrininko Vlado Liolio, buvusio Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos „Romuvos“ padalinio abituriento Martyno Lukošiuo knygomis. Gimnazistai pasirinko iliustruoti mums visiems gerai žinomų įžymių autorių knygas: rašytojo Donaldo Kajoko, poeto, eseisto Marcelijaus Martinaičio, poeto, dramaturgo Sigito Gedos, rašytojo, dramaturgo Kazio Sajos, poetės Marijos Mei-

lės Kudarauskaitės, prozininko, poeto Bernardo Brazdžionio, lyriko, eseisto Jono Aisčio, prozininkės, poetės, dailininkės Jurgos Ivanauskaitės, vaikų rašytojo, redaktoriaus Vytauto Račicko ir daugelio kitų

Liudvika Blaževičiūtė iliustravo Henriko Nagio knygą „Mėlynas sniegas“.

autorių spaudinius.

Svarbią vietą Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos „Romuvos“ padalinio skaityklos unikalią kolekcijoje užima kraštietės rašytojos, JAV visuomenės veikėjos, šviesios atminties Alės Rūtos (Elenos-Viktorijos Nakaitė-Arbačiauskienės/Arbienės) dovanota leidinių su autografais kolekcija. Parengtas kraštotyros aplankas gerbiamos rašytojos atminimui įamžinti. Jis nuolat pildomas naujomis straips-

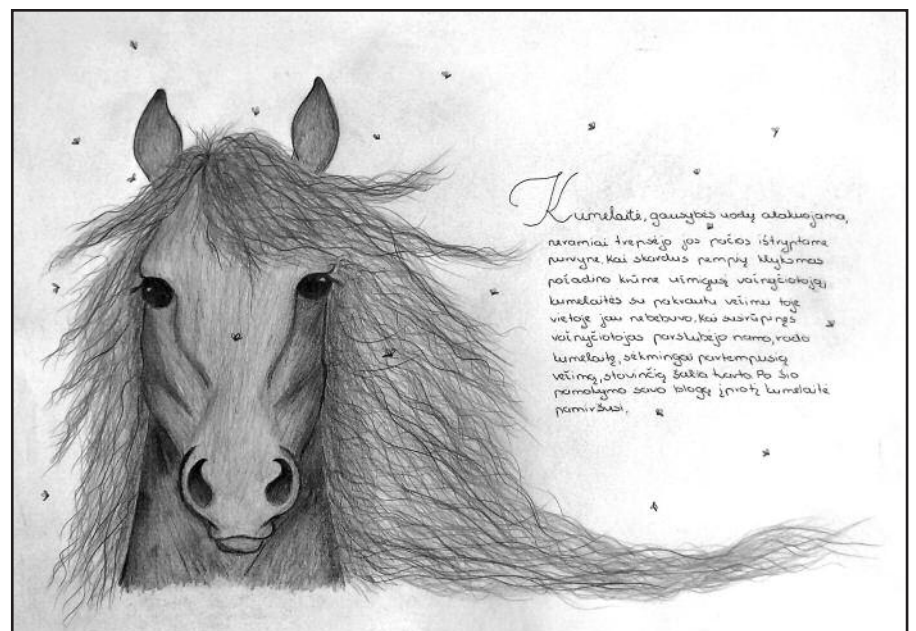
nių kopijomis, nuotraukomis. 2007 m. aš pati analizuojau dovanotų leidinių kolekciją, o apibendrinimą suguldžiau į straipsnį „Alė Rūta ieškojo deimantų...“ Jį tuo metu išspausdino Lietuvoje leidžiamas laikraštis „Gimtinė“, taip pat „Amerikos lietuvis“ (JAV) ir „Mūsų pastogė“ (Australija). Straipsnyje citavau unikalesnius autorių įrašus. Nepraranda aktualumo ir šandien poetės, prozininkės, eseistės Jūratės Sučylaitės įrašas apysakoje „Sumaištis“. Įrašas šiandieninį žmogų tarsi prikelia naujam gyvenimui. Autorė rašo: „Mūsų žmonės pavargę nuo sumaišties, bet jie dar prašviesės, išsities, sutvirtės. Tikėkim...“. Aš manau, kad tas procesas vyksta, o išsakyta mintis nepraranda aktualumo. Programos „Piešinys iš leidinio su autografu“ dalyvei Ievai Čepaitei patiko kita gerbiamos J. Sučylaitės knyga. Gimnazistė nupiešė iliustraciją autorės knygai „Susitikimai su ragana“. Solidus išėivijos literatūros leidinių autorių sąrašas, kuriems gimnazistai piešė iliustracijas. Jiems patiko rašytojo Jurgio Jankaus, poeto, literatūros ir meno kritiko Henriko Nagio, poeto, žurnalisto, redaktoriaus Juozo Almio Jūragio ir kitų autorių spaudiniai.

Gimnazistai iliustravo rašytojo, žurnalisto, aktyvaus kraštotyrininko Jono Laurinavičiaus, filosofo, humanitarinių mokslų daktaro, profesoriaus Česlovo Kalendos dovanotus leidinius su autografais. Šie žmonės 2016 m. pavasarį lankėsi gimnazijos skaitykloje ir grožėjosi unikaliaja leidinių su autografais kolekcija.

Tai tik keli pastebėjimai iš gimnazistų kūrybinių darbų analizės. Edukacinės programos esmė – jaunų žmonių kūrybiškas žvilgsnis į trumpą kūrinio ištrauką, meninių gebėjimų ugdymas ir įdėta dalelė savo širdies... Aš į gimnazistų darbus žvelgiu kaip literatė ir leidinių su autografais kolekcijos kaupimo sumanytoja, o mokytojos Ingos žvilgsnis aprėpia pedagoginę ir meninę pusę. Dailės mokytoja teigė: „Menas atveria knygų pasaulį. Įgyvendinant meninio ugdymo bendrąsias programas siekiama, kad gimnazistai įgytų bendrąją meninę kompetenciją, t. y. mokėjimą kūrybingai reikšti save meninės raiškos priemonėmis ir suprasti bei vertinti savo pačių ir kitų meninę kūrybą. Dalyvaujant edukacinėje programoje „Piešinys iš leidinio su autografu“, mokiniai turėjo puikią galimybę išbandyti save – reikėjo išsirinkti leidinį ir meninėmis priemonėmis sukurti tekstui iliustraciją. Vieni kūrė šrifto kompozicijas, kiti tekstą piešė su piešiniu, tretį pasirinko tik piešinį. Kažkas apsiriboję paprasto grafitinio pieštuko galimybėmis, kitiems gi atrodo neužteko vietos A3 formato lape akvarelės ar guašo spalvoms. Paprastai iliustracija – papildantis, paaškinantis tekstą ar puošiantis knygą piešinys. Šįkart iliustracijos buvo kuriamos su tikslu jas sudėti į vieną bendrą piešinių knygą. Labai norėjosi, kad visa veikla programos metu turėtų šviečiamąją galią – atrasti knygos artumą, pajusti teksto ir piešinio ryšį, galiausiai įpras-

Vakarės Mažeikytės iliustracija Jono Laurinavičiaus knygos „Tremtiniai“ ištraukai.

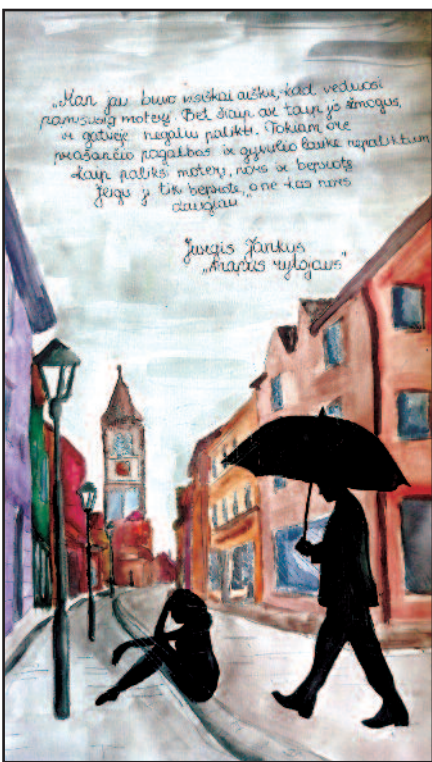

Kamilės Streikutės iliustracija Vlado Liolio knygai „Sipelių kaimas“.

minti darbo rezultata – sukurti piešinių knygą, kurią vartantys gimnazistai bus paskatinti vertinti savo ir kitų kūrybą, o gal susirasti iliustruotą leidinį ir jį perskaityti...”

Kai dar buvo vykdoma programa „Piešinys iš leidinio su autografu”, Lietuvą pasiekė žinia apie poeto, rašytojo, buvusio Spaudos ir televizijos rėmimo fondo direktoriaus Mykolo Karčiausko mirtį. Šis žmogus daug prisidėjo, kad gimnazijos skaitykla šiandien turi tokią leidinių su autografais kolekciją, o gimnazistas Rokas Būtėnas piešė iliustraciją M. Karčiausko eilėraščių knygai „Baimės matematika”.

Kai kalbame apie gimnazijos leidinių su autografais kolekciją, kiekvieną kartą nelieka nepaminėtas kunigo, poeto, aktyvaus kultūrininko Justo Jasėno indėlis. Aukso vertės kolekcijos dalį sudaro šio žmogaus dovanoti leidiniai su nuoširdžiais ir šiltais įžymių žmonių autografais. Smagu, kad gimnazistai piešdami iliust-

Jogailės Puluikytės iliustracija Jurgio Jankaus knygai „Anapus rytojaus”.

racijas knygoms naudojosi kun. Justo Jasėno leidiniais. Nė viena gimnazijos bibliotekoje ir skaitykloje rengiama spaudinių paroda neparengiama be gerbiamo dvasininko, poeto dovanotų spaudinių.

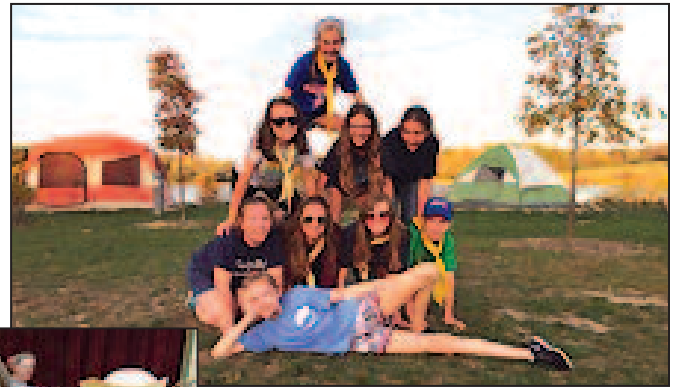
Ši edukacinė programa išsirutulios į dar platesnius ryšius su įžymiais žmonėmis, gimnazistai turės galimybes praplėsti akiratį. Programos įgyvendinimas dar nesibaigia. Rašysime laiškus knygų autoriams, informuosime apie tai, kad gimnazistai piešė iliustracijas jų leidiniams. Buvusi Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto doc. dr. Danutė Kastanauskaitė-Kulbienė, elektroniniame laiške man rašė: „... kiek bus pakylėta autorių ir kraštiečių, kai sužinos apie vaikų piešinius jų knygoms! Tepalikis tai atgarsį ir jaunajai kartai”. Gimnazijos unikalioji leidinių su autografais kolekcija gyvybinga. Ji pulsuoja. Jauni žmonės atveria vartus į dar neatrastą kūrybiškumo salą. Dabar jau parengta piešinių knyga. Ją gimnazijos skaitykloje godžiai varto knygų iliustratoriai ir jų bendraamžiai. Iš visos širdies dėkoju visiems programos dalyviams ir dailės mokytojai Ingai, o kitiems mokslo metams dėliojame jau kitas gaires, bet ir tęsime pradėtus darbus, kuriuos lydėjo sėkmė.

Reda Kiselytė – Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos „Romuos” padalinio bibliotekos vedėja.

SKAUTYBĖS KELIAS

Ranka rankon mes kartu, dirbam skautišku keliu!

SESĖ RITA RAŠYMIENĖ

Aušros Vartų/Kernavės tuntas jau baigia šių metų veiklą. Dabar sesės laukia vasaros ir, žinoma, X Tautinės stovyklos Rako miškuose. Visus metus sesės buvo labai užsiėmusios ir darbščios: vyko tunto sueigos, draugovės sueigos, bendros sueigos, iškylos, specialybių užsiėmimai, „Boo-gė” ir kiti įdomūs renginiai. Dirbdamos kartu, jos toli nužengė skautišku keliu.

Pirma tunto sueiga įvyko rugsėjo mėnesį, tuoj po vasaros atostogų. Sesės užsiregistravo, susipažino, pabendravo ir pradėjo draugovės veiklą.

Spalio mėnesį vyko viso tunto rudens iškyla/mini stovykla Bull Frog Lake miškuose Willow Springs, IL. Sesės stovyklaudamos čia praleido nuostabią dieną gamtoje: pasistatė paplaines, kepė vakarienę ant ugnies,

dažė moliūgus žibintų šviesoje. Grįžo atgal į namus pavargusios, bet laimingos. Paukštytės užsidirbo gamtos draugės ir dviratinkės specialybes.

Šiomet taip pat buvo surengta jau antroji „Boo-gė” (Haugė/pobūvis jaunesniems skautams).

Pirmas toks bandymas buvo 2016 metais ir gerai pavyko, tad sesės nutarė vėl suruošti tokią šventę. Buvo maisto, linksmybių, žaidimų, kaukės, kaukių paradas, pasirodė burtininkė Barbora. Visi liko labai patenkinti.

Lapkričio mėnesį sesės iš-

moko nerti pirštais, kad galėtų papuošti vieną medį Pasaulio lietuvių centro Lemonte kiemelyje.

Grudžio mėnesį vyko tradicinė kalėdinė mugė, ir sesės įvairiais darbais prisidėjo prie jos ruošos bei sėkmės: stovėjo prie prekystalių su prekėmis, tvarkė salę, palydėdavo prekybininkus prie jiems skirtų stalų.

Sausio mėnuo – naujų specialybių mėnuo. Šį kartą paukštytės ir vilkiukai, bebrai, udrytės bei jauniausi skautukai (liepsnelės ir giliukai) užsidirbo „mažo vaiko draugės” specialybę, o paukštytės užsitarnavo ir „spaudos mėgėjos specialybę.

Vartų/Kernavės archyvo nuotraukos

Lietuviški žodžiai

S. FIL. JULIJA KUDIRKIENĖ

Šiomet „Saulučių” draugovės paukštytės išigijo Spaudos mėgėjos specialybę. Rudens kaklaraiščius ryšincios vadovės, sesės Gitana Variakojienė ir Danutė Audiejaitienė, supažindino paukštytes su įvairiais lietuviškais laikraščiais ir žurnalais. Paukštytės pasakojo, kad labiausiai mėgsta skaityti lietuviškas knygas, ypač pasakas apie „Kake Make” (autorė Lina Zutautė) ir „Ragana Lilė” (autorius Knister). Jos apsidžiaugė pamačiusios „Skautų Aido” žurnale savo nuotraukas ir sueigos aprašymus ir norėjo vėl ką nors parašyti spaudai. Sesės Gitana ir Danutė paruošė burtus – į kibirelį sumetė ant popierielių užrašytus lietuviškus žodžius. Paukštytės juos traukė ir kiekviena skiltis, panaudodama tuos žodžius, turėjo sukurti pasaką. Po to savanorės iš kiekvienos skilties tas pasakas perskaitė. Visos buvome nustebintos paukštyčių kūrybingumu!

Paukštytės kūrė pasakas ir dalijosi savo kūryba. „Saulučių” draugovės nuotraukos

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Sausio 13-osios byloje siūlo itin griežtas bausmes

Vilnius (ELTA) – Generalinės prokuratūros prokurorai, palaikantys valstybinį kaltinimą Sausio 13-osios byloje, baigdami sakyti baigiamąsias kalbas Vilniaus apygardos teisme kaltinamiesiems pasiūlė skirti griežtas bausmes, numatytas Lietuvos Respublikos baudžiamajame įstatyme.

Prokurorai 6 kaltinamuosius, subūrusius organizuotą grupę ir į ją įtraukusius kitus kaltinamuosius, prašo teismo pripažinti kaltais, padarius nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus, ir siūlo skirti jiems griežčiausią bausmę – laisvės atėmimą iki gyvos galvos, bausmę atliekant kalėjime. Likusius kaltinamuosius, t. y. 61 asmenį, prokurorai prašo teismo pripažinti kaltais, padarius nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus, ir skirti jiems laisvės atėmimo bausmes nuo 12 iki 20 metų, jas atliekant pataisos namuose.

Kaltinimų dėl nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų veikiant organizuotoje grupėje sulaukė 67 Rusijos Federacijos, Ukrainos ir Bal-

tarusijos Respublikos piliečiai, 1991 m. ėję vadovaujamas pareigas Sovietų Sąjungos komunistų partijoje, Gynbos, Vidaus reikalų ministerijose, Valstybės saugumo komitete (KGB), jų sukarintuose padaliniuose. Iš minėtų kaltinamųjų 65 yra teisiami jiems nedalyvaut teisminiame procese, t. y. už akių, o du kaltinamieji dalyvauja Vilniaus apygardos teisme vykstančiame teisminiame procese.

1991 m. sausį jėga buvo siekiama Nepriklausomybę atkūrusią Lietuvą grąžinti į Sovietų Sąjungos sudėtį. Karinių veiksmų metu, užimant Spaudos rūmus, Televizijos bokštą, Lietuvos radijo ir televizijos pastatus bei komendanto valandos metu buvo nužudyta 14 civilių, daugiau nei 800 civilių buvo sužaloti. Šioje byloje nukentėjusiais pripažinti 790 asmenų.

Prokurorai taip pat teismo prašo priteisti solidariai iš kaltinamųjų nukentėjusiesiems pagal jų pareiktus civilinius ieškinius – 1 120 000 Eur ir 11 365 460 Eur žalą Lietuvos valstybės naudai.

Vokietijai įtaką gali daryti rusiški pinigai

Vilnius (ELTA) – Jeigu Vokietija didžiąja dalimi bus priklausoma nuo rusiškų dujų, šios šalies pinigai gali pradėti daryti įtaką Berlyno politikams, teigia Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Tai ji pareiškė, kalbėdama apie Rusijos dujotiekio projektą „Nord Stream 2“, kuriam pritaria Vokietija.

„Mes mėginame pasakyti Vokietijai, kad jeigu jūs priklausysite 80 proc. nuo vieno tiekėjo, tai panašiai gali atsitikti ir jums, kad į jūsų politinę sistemą intervensuos energetikos pinigai ir būtent rusiški pinigai. Taip vadinama nepriklausomybė energetinė bus labai santykinė“, – teigė D. Grybauskaitė.

Ji tikino, kad Lietuvos patirtis jau parodė, ką reiškia priklausyti nuo „Gazprom“, todėl ir buvo pastatytas su-

skystintų gamtinių dujų (SGD) terminalas Klaipėdoje.

Tačiau, anot D. Grybauskaitės, Bendrijoje nėra bendros energetikos politikos, todėl kiekviena valstybė gali apsispręsti, kaip ji elgsis.

„Kai buvome palikti vieni prieš ‘Gazprom’ ir mums sukiojo rankas didžiulėmis kainomis“, – tikino šalies vadovė.

Vokietijos jau išdavė visus leidimus „Nord Stream 2“ dujotiekio tiesimui, o šalies užsienio reikalų ministras projektą vadina komerciniu, nors tuo pačiu tikina atsižvelgsiant į Baltijos valstybių nuogąstavimus.

„Nord Stream 2“ projektui nepriitaria Baltijos šalys, Lenkija. Jos bei JAV vadina tai politiniu, o ne ekonominiu projektu, skirtu sustabdyti dujų tranzitą per Ukrainą.

Ar ambasada kelsis į Jeruzalę?

Vilnius (LRT.lt) – Keli Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos nariai kreipėsi į užsienio reikalų ministrą Liną Linkevičių ir į Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininką Juožą Bernatonių dėl Lietuvos ambasados perkėlimo į Jeruzalę.

Rašte klausiama, kodėl Lietuvos atstovai nedalyvavo JAV ambasados atidarymo reginyje Jeruzalėje? Ar Lietuvoje bus pradėti svarstymai ir dis-

kusija dėl mūsų šalies ambasados perkėlimo į istorinę Izraelio sostinę Jeruzalę, taip išreiškiant solidarumą su Izraelio valstybe ir JAV? Ar Lietuva galėtų inicijuoti diskusiją ES formatuose dėl Europos šalių ambasadų perkėlimo į Jeruzalę? Dabar Lietuvos ambasada yra Tel Avive.

Primenama, kad gegužės 14 d. Jeruzalėje oficialiai atidaryta JAV ambasada.

Nenori, kad politikų žodyne būtų žodis „idiotas“

Vilnius (ELTA) – Seimo Etikos ir procedūrų komisija sako, kad asmenų vadinimas „idiotais“ nederu su Valstybės politikų elgesio kodekso nuostatomis.

Tai nutarta posėdyje, įvertinus Seimo narės Aušros Maldeikienės pasisakymus Seimo narės Agnės Širinskienės bei piliečio atžvilgiu. Juos Seimo narė A. Maldeikienė viešai vadino „idiotais“.

Komisija pripažino, kad žodis „idiotas“ visuomenėje suprantamas niekinamąja, žeminama prasme, o to-

Po A. Maldeikienės pasisakymo, Seimo nariams siūlo nebevertoti žodžio „idiotas“. Delfi.lt nuotr.

kie Seimo narės A. Maldeikienės pasisakymai yra laikomi neetiškais ir nepagarbiais.

G. Soroso fondas traukiasi iš Vengrijos

Budapeštas (ELTA) – Vengrijos žydų kilmės JAV milijardieriaus George Soros valdomas fondas pranešė stabdantis veiklą Vengrijoje ir persikeliantis į Vokietiją. Taip organizacija tvirtina reaguojanti į „represyvią“ Viktor Orban vyriausybės politiką.

„Kadangi Vengrijoje susiduriame su vis represyvesne politine ir teisine aplinka, Atviros visuomenės fondas (Open Society Foundations, OSF) perkelia Budapešte vykdytą tarptautinę veiklą ir darbuotojus į Vokietijos sostinę Berlyną“, – sakoma fondo pranešime.

Fondo teigimu, to nuspręsta imtis dėl V. Orban sprendimo įvesti naujų nevyriausybių organizacijų (NVO) veiklos apribojimų.

54-erių premjeras, praėjusį mėnesį perrinktas trečiajai kadencijai iš eilės, ilgą laiką kaltino G. Soros skatinant imigraciją į Europą.

Anksčiau šiemet premjeras, kalbėdamas apie susirūpinimą dėl šalies

G. Soros Aviros visuomenės fondas priverttas keltis iš Vengrijos. One News Page nuotr.

nacionalinio saugumo, paskelbė vadinamąjį „Sustabdykite Soros“ įstatymų paketą, kuriuo siekiama sugriežtinti taisykles iš užsienio finansuojamoms NVO.

Į minėtąjį paketą įeina siūlymai tokioms NVO įvesti specialų mokestį, įpareigoti slaptąsias tarnybas stebėti jų darbuotojus ir uždrausti asmenims, įtariamais prisidedant prie „nelegalios imigracijos“, lankytis Vengrijoje ir jos pasienio zonose.

Kratos Kremliaus žiniasklaidos priemonėse

Kijevas (Verslo žinios) – Ukrainos saugumo tarnyba (SBU) Kijeve atliko kratas mažiausiai dvejose Kremliaus valdomose žiniasklaidos priemonėse.

Rusijos valstybės finansuojama naujienų agentūra „Ria Novosti“ teigė, kad naujienų agentūros biure Kijeve Ukrainos pareigūnai atlieka reidą, taip pat sulaikytas ir apklausai išgabentas naujienų agentūros Kijeve vadovas.

Apie reidus patvirtino ir Ukrainos saugumo tarnyba, kuri savo pranešime nurodė, kad tiria „žiniasklaidos priemonės“, kurios yra kontroliuojamos Rusijos vyriausybės ir yra panaudojamos kaip Rusijos asimetrinio karo Ukrainoje priemonės.

Kita Kremliaus finansuojama žiniasklaidos priemonė „Russia Today“ teigė, Ukrainos pareigūnams įsiveržus

į pastatą, kuriame įsikūrusi ši žiniasklaidos priemonė, negali susisiekti su savo korespondentais Kijeve.

Margarita Simonjan, „Russia Today“ vyriausioji redaktorė teigė, kad biuro telefonai Kijeve yra užblokuoti, o ukrainietiškas „Russia Today“ puslapis neveikia.

Ukraina reidus Rusijos vyriausybės kontroliuojamose žiniasklaidos priemonėse atliko likus kelioms valandoms iki Vladimiro Putino, Rusijos prezidento, kelionės į pietinę Rusijos dalį, kur jis dalyvaus tilto tarp Rusijos ir Krymo atidarymo ceremonijoje.

2014 m. Rusija aneksavo Krymo pusiasalį. Ukraina kaltina Maskvos finansuojamas žiniasklaidos priemonės krant karo ugnį Ukrainos rytuose.

Baltijos šalių diplomatijos vadovai skris į JAV

Talinas (BNS) – Estijos, Latvijos ir Lietuvos užsienio reikalų ministrai savaitės viduryje išvyks vizito į Jungtines Valstijas ir susitiks su nacionalinio saugumo patarėju John Bolton.

JAV Baltijos šalių diplomatijos

vadovai paskutinį kartą lankėsi šių metų kovą ir susitiko su tuometiniu JAV valstybės sekretoriumi Rex Tillerson. Praeitą mėnesį prezidentas Donald Trump vietoje R. Tillerson paskyrė buvusį Centrinės žvalgybos valdybos vadovą Mike Pompeo.

ES paskelbė sankcijas penkiems rusams

Briuselis (BNS) – Europos Sąjunga įvedė sankcijas penkiems aukšto rango rinkimų pareigūnams Kryme, dėl jų vaidmens 2014 metais Maskvos aneksuotame pusiasalyje organizuojant Rusijos prezidento rinkimus.

Visiems penkiems Krymo rinkimų komisijos ar Sevastopolio rinkimų komisijos aukšto rango nariams uždrausta atvykti į ES, išaldytas jų turas Bendrijoje. ES „juodajame“ sąrašė dar yra 150 kitų asmenų.

Sankcijos minimiems penkiems pareigūnams paskelbtos „dėl jų dalyvavimo organizuojant 2018 metų kovo 18-osios Rusijos prezidento rinkimus neteisėtai aneksuotame Kryme ir Se-

vastopolyje, tuo aktyviai paremiant ir įgyvendinant politiką, pakertančią Ukrainos teritorinį vientisumą, suverenumą ir nepriklausomybę“, sakoma Europos Vadovų Tarybos pranešime.

Individualios sankcijos yra dalis priemonių, kuriomis ES siekia nubauti Maskvą už jos paramą prusiškiems separatistams Rytų Ukrainoje, kur konfliktas prasidėjo 2014 metų pradžioje, po Krymo aneksijos.

2014 m. vasarą įvestos plačios ekonominės sankcijos Rusijos naftos, gynybos ir bankininkystės sektoriams gruodį buvo pratęstos šešiams mėnesiams.

D. Britanijoje sumažėjo darbo migrantų iš ES

Londonas (BNS) – Didžiojoje Britanijoje dirbančių Europos Sąjungos (ES) piliečių skaičius sausio–kovo mėnesiais sumažėjo pirmą kartą per aštuonerius metus ir tai yra tiesioginis šalies pasitraukimo iš Bendrijos – vadinamojo „Brexit“ – proceso rezultatas.

Vien darbo migrantų iš Rytų Europos šalių, įskaitant Vengriją ir Lenkiją, skaičius sumažėjo labiausiai per visą stebėjimų istoriją, pranešė Nacionalinės statistikos tarnyba (ONS).

Nedarbo lygis Didžiojoje Britanijoje pirmąjį ketvirtį sudarė 4,2 proc. ir buvo žemiausias nuo 1975 metų.

VERSLO NAUJIENOS

Jauni emigrantai nesimokė ir nedirbo

Jaunimas nuo 16 iki 29 metų sudaro apie pusę kasmet iš Lietuvos išvykstančių asmenų. Kaip pastebi analitikai, net 75 proc. jų prieš išvykdami nedirbo ir nesimokė.

Pirmą kartą Lietuvoje pristatyta Žmogiškųjų išteklių būklės ataskaita, kurią parengė Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras (MOSTA), atskleidžia migracijos mastus, regioninius skirtumus bei apžvelgia bendrą žmogiškųjų išteklių būklę Lietuvoje.

Studijos duomenimis, didžiausią dalį 2016 metais palikusiųjų Lietuvą 16–24 metų amžiaus asmenų sudarė neįėjusieji vidurinio išsilavinimo (41 proc.), įgiję tik vidurinį išsilavinimą (27 proc.) arba profesinį išsilavinimą (16 proc.).

Tyrėjų manymu, tai, kad jaunimo grupėje dažniausiai emigruoja asmenys, neįgiję aukštojo išsilavinimo, galimai susiję su žema nekvalifikuotų darbuotojų paklausa darbo rinkoje.

Tirdami grįžtamąją migraciją analitikai pastebi, kad kitais metais po grįžimo iš Lietuvos vėl išvyksta tik apie 11 proc. grįžusiųjų. „Tai – teigiamas signalas, galima daryti prielaidą, kad didžiajai daliai grįžusiųjų pavyko sėkmingai įsitvirtinti Lietuvoje“, – sako MOSTA Studijų politikos ir karjeros analizės skyriaus vadovas Gintautas Jakštas.

Kaip konstatuoja tyrėjai, Lietuvos darbo rinkoje ypač trūksta aukštos kvalifikacijos darbuotojų – vadovų, specialistų, technikų ir jaunesniųjų specialistų.

„Vykdyta darbo skelbimų analizė atskleidė, kad visose be išimties savi-

valdybėse aukštos kvalifikacijos darbuotojų paklausa stipriai, kai kur net du kartus, viršija pasiūlą. Tuo tarpu nekvalifikuoto darbo ieškančių asmenų skaičius beveik 3 kartus viršija siūlomų darbo vietų skaičių“, – nurodo G. Jakštas.

Tik 53 proc. profesinių mokyklų absolventų įsidarbina Lietuvoje per 6 mėn. nuo mokslų baigimo. Aukštųjų mokyklų absolventams išlieti į darbo rinką sekasi geriau – praėjus pusmečiui nuo studijų baigimo dirba apie 81 proc. absolventų.

Net pusė pirmos pakopos ir vientisiųjų studijų absolventų karjeros pradžioje dirba žemesnės kvalifikacijos darbus. Tuo tarpu, į aukštos kvalifikacijos reikalaujančias pozicijas įsidarbina penktadalis profesinių mokyklų absolventų.

„Pagal įsidarbinimo į aukštos kvalifikacijos reikalaujančias pozicijas pirmąją veteranarijos, sveikatos, ugdymo bei informatikos mokslų aukštųjų mokyklų absolventai. Vis dėlto, iš šių krypties absolventų, tik informatikos mokslų absolventai po studijų baigimo gauna aukštus atlyginimus“, – nurodo G. Jakštas.

Ataskaita atskleidžia, kad bendras Lietuvos žmogiškuosius išteklius sudarančių asmenų skaičius (apimantis dirbančiuosius ir bedarbius) 2010–2016 metais svyravo tarp 1,4 ir 1,5 mln. Remiantis šiais duomenimis, nėra pagrindo teigti, kad aktyvios darbo jėgos apimtys sparčiai mažėja.

Jei tendencijos nesikeis, dėl santancios visuomenės ateityje bus matomas reikšmingas žmogiškųjų išteklių mažėjimas, konstatuoja MOSTA analitikai.

ELTA

Arba Seimas, arba verslas

Seimo nario susilieėjimas su verslu yra nacionalinė grėsmė, sako prezidentė Dalia Grybauskaitė.

„Kai matome, kad NSGK (Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas) vykdo tyrimą dėl asmenų, ypač verslo subjektų, interesų grupių galimo neteisėto poveikio valstybės institucijoms, tai toks susilieėjimas Seimo nario, politiko, tiesiogiai su verslu jau yra nacionalinė grėsmė, nacionalinio saugumo iššūkis ir labai aiškiai – iššūkis mūsų konstitucinei sąrangai“, – LRT radijui teigė D. Grybauskaitė.

„Žinių radijui“ prezidentė pabrėžė, kad esama Seimo narių, „kurie vykdo verslą atvirai ar užslėptai“, taip pažeisdami Konstituciją bei paragino valdančiosios daugumos atstovus „labai rimtai pagalvoti, ar likti Seime“.

Anot jos, Seimo nario pareigos nėra suderinamos su jokiais kitomis pareigomis valstybės įstaigose, organizacijose, taip pat su darbu komerci-

nėse įmonėse ar privačiose įstaigose.

„Matome nemažai pavyzdžių, kai verslaujantys Seimo nariai, politikai kartais dangstosi apgaulingomis schemomis ar tariamais sandoriais, pavyzdžiui, labai garbingo amžiaus mamomis, vaikais, giminaičiais. Tuo pačiu netiesiogiai dalyvaudami versle“, – tikino ji.

Komentuodama VSD paviešintą informaciją apie koncerno „MG Baltic“ įtaką politiniams procesams, D. Grybauskaitė sako, kad „MG Baltic“ „mėgino užvaldyti valstybę“.

Ji pabrėžė, kad tiesioginis politikos susilieėjimas su verslu ne tik daro „labai rimtą įtaką valstybės vystymuisi“ bet ir „skurdina mūsų žmones“. Ji ragino paviešinti kuo daugiau tyrimo medžiagos.

„Sandėrių politikos pažeista visa mūsų politinė sistema, ir tai reikia skubiai taisyti“, – sakė D. Grybauskaitė.

„Mūsų vyriausybė“

Euro ir kitų valiutų santykiai (2018 metų gegužės 16 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,83 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,62 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,65 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,13 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

Griežtins baudas už pajamų slėpimą

Seimas linksta griežtinti baudas už pajamų slėpimą. Parlamentarai pritarė tai numatančioms Mokesčių administravimo įstatymo pataisoms.

Pataisų priėmimas numatytas kitą savaitę.

Pataisos numato, kad už pajamas, kurių mokesčių mokėtojas negalės pagrįsti, jis privalėtų sumokėti mokesčius, be to, jam būtų skirta 50–100

proc. mokesčių dydžio bauda.

Jei už tokius pažeidimus per 5 metus jau būtų skirta bauda, būtų skiriama dukart didesnė bauda.

Tikimasi, kad tai vers mokesčių mokėtojus apskaityti pajamas.

Dabar gyventojų pajamos apmokestinamos 15 proc. pajamų mokesčiu.

„Mūsų vyriausybė“

Brangiausias kūrinys Vilniaus aukcione

Birželio 1 d. vyksiančiame 52-ajame Vilniaus aukcione (VA) ketinama pristatyti brangiausiai ligšiol aukcione įkainotą kūrinį – Antano Samuolio tapybos darbą „Liga“, jo pradinė kaina – 68.000 Eur.

VA rinkinį sudaro 140 lotų, jie suksirstyti į septynias temines rubrikas, rinkinys pristato plačią vaizduojamosios lietuviškos ir liuanistinės dailės panoramą.

Vieno reikšmingiausių XX a. pirmosios pusės Lietuvos tapytojų – arsininko Antano Samuolio (1899–1942) darbą aukcionas pristato pirmą kartą. „Liga“ buvo eksponuota pirmojoje „Ars“ grupės parodoje 1932-aisiais.

Be A. Samuolio darbo, aukcionas atkreipia dėmesį dar į 139 kūrinius. Vilniaus aukciono žvilgsnis šįkart nukreiptas į Jono Čeponio kūrybą. J. Čeponio tapyba tarp VA dalyvių naudojasi ypatingu populiarumu – jo kūriniai aukcione ne kartą parduoti brangiausiai.

Tradiciskai, aukciono kolekciijoje daug dėmesio skiriama peizažui; tyliųjų modernistų darbų kolekcinin-

A. Samuolio „Liga“ pradinė kaina aukcione – 68 tūkst. Eur. VA nuotr.

kai kviečiami atkreipti dėmesį į ankstyvuosius, dar konstruktyvistinius Lino Katino darbus.

Be tradiciskai pristatomų grafikos, liuanistinės kolekcijos darbų, aukcione bus atiduota duoklė lietuviškai keramikos tradicijai, ypatinčiai – Valdemarui Manomaičiui, kurio keramika savo žavesio nepraranda ir po 50-ies metų“.

Vilniaus aukcionas įvyks birželio 1 d. Kūrinius peržiūrėti galima ir internetiniame puslapyje www.menoringa.lt.

Beatričė Laurinavičienė „Verslo žinios“

JAV galimos sankcijos Europos įmonėms

Washingtonas užsiminė apie galimas sankcijas Europos įmonėms, kurios toliau tęs veiklą Irane, Amerikai pasitraukus iš branduolinio susitarimo.

John Bolton, Baltųjų rūmų patarėjas nacionalinio saugumo klausimais, sakė, kad tokios sankcijos yra „galimos“.

Tiesa, kitas JAV pareigūnas Mike Pompeo, užimantis valstybės sekretoriaus pareigas, išreiškė viltį, kad Washingtonas ir sąjungininkai susitars dėl naujo susitarimo su Iranu.

Jau rašyta, kad Donald Trump paskelbė pasitraukiantis iš 2015-aisiais sudaryto susitarimo dėl Irano branduolinio nusiginklavimo mainais už dalies sankcijų panaikinimą.

Tačiau Kinija, Rusija, Prancūzija, Jungtinė Karalystė ir Vokietija – kitos sutarties šalys – kol kas žada išlaiky-

ti šį susitarimą.

„Esame susitarimo šalis ir tokia išliksime“, – Dubline teigė Jeanas Yvesas Le Drianas, Prancūzijos užsienio reikalų ministras.

Tuo metu Vokietija žadėjo per artimiausius kelis mėnesius mėginti įtikinti Washingtoną pakeisti savo poziciją. Peter Altmaier, Vokietijos ekonomikos ministras, teigė, kad JAV nustatė 90 dienų terminą užsienio įmonėms, kad šios atitiktų sankcijų reikalavimus, ir Berlynas per tą laiką mėgins pakeisti JAV poziciją.

Savo ruožtu Heiko Maas, Vokietijos užsienio reikalų ministras, pripažino, kad apsaugoti Europos kompanijas nuo galimų JAV veiksmų būtų sudėtinga.

Dovaidas Pabiržis „Verslo žinios“

„Goldman Sachs“ ir „Apple“ išleis kredito kortelę

Technologijų milžinė „Apple“ ir JAV bankas „Goldman Sachs Group“ rengiasi išleisti bendrą kredito kortelę.

Kortelė su prekės ženklu „Apple Pay“ rinkoje gali pasirodyti jau kitų metų pradžioje, rašo JAV verslo dienraštis „The Wall Street Journal“, remdamasis šaltiniais. Jų duomenimis, įmonė atsisakys ilgametės partnerystės su „Barclays“ leidžiant lojalumo korteles.

Bendroji „Apple“ ir „Goldman Sachs“ kortelė įmonėms gali padėti kovoti su jų pagrindinio verslo trūkumais, rašo leidinys.

Lėtėjant naujų „iPhone“ modelių pardavimų augimui, „Apple“ vis daugiau dėmesio skiria tokioms paslaugoms kaip mobilieji mokėjimai, muzikos klausymosi internetu prenume-

rata ir pardavimai elektroninėje parduotuvėje „App Store“.

Tuo tarpu „Goldman Sachs“ stengiasi didinti pajamas iš mažmeninės bankininkystės, siekdamas kompensuoti nuosmukį prekybos vertybiniais popieriais srityje: nuo finansų krizės laikų jo įplaukos šiame segmente sumažėjo dviem trečdaliais.

Be bendros kortelės, „Apple“ ir „Goldman Sachs“ partnerystė apims ir kitas paslaugas, pavyzdžiui, paskolų „iPhone“ įsigijimui teikimą parduotuvėse.

„The Wall Street Journal“ šaltinių duomenimis, galutinės susitarimo dėl kredito kortelių leidimo sąlygos dar nebuvo suderintos.

BNS

Lietuvos Dukterys rinkosi į metinį susirinkimą

Atkelta iš 4 psl.

Pirmininkė G. Viktorienė paminėjo, kad Klubu velykinėje mugėje Lietuvos Dukterys taip pat turėjo savo stalą su Žebertavičiūčių paaukotos lietuviškos tautodailės darbais: juostomis, kryžiais, staltiesėmis ir daug kitų darbų. Jų buvo paroduota už 151 dol. Iš šios sumos Lietuvių klubui paskyrėme 75 dol., o Lietuvos Dukterų draugijai – 76 dol. Neparduoti dirbiniai palikti Lietuvių klubui.

Nijolė Dimienė supažindino susirinkusias nares su finansais. Šiuo metu visa šalpa skiriama Lietuvoje esančioms organizacijoms, kaip kad Ukmergės neįgalių vaikų namams „Kiktoks vaikas“, Deltuvos senelių namams ar kitoms šalpos reikalingoms organizacijoms bei pavieniams asmenims, našlaičiams ar šeimoms. Iš viso šiais metais Lietuvai yra skiriama 3 000 dol. auka. Šiuos pinigus į Lietuvą nuveš važiuojančios Lietuvos Dukterų narės.

Taip pat buvo paminėta, kad LDD

rius. Aš minėjime iš tų 20-ies Lietuvos Tarybos narių buvau vienintelė palikuonė (kiti du gyvi likę neatvyko). Kita proga – trijų brolių Vileišių (inžinieriaus Petro Vileišio, gydytojo Antano Vileišio ir advokato Jono Vileišio) paminklo atidarymas, kuris vasario 8 dieną vyko Vilniuje, Kosciuškos gatvėje, ant Neries upės kranto”, – pasakojo viešnia

„Tie abu įvykiai man paliko labai gilių išpūdį. Šimtmečio jubiliejus buvo labai iškilmingai paminėtas. Galiau pasakyti, kad patriotizmas Lietuvoje yra gyvas. Mačiau minias žmonių su tautinėmis vėliavėlėmis, daug jaunų žmonių su mažais vaikais ant rankų, daug jaunimo. Vasario 16 dieną, lygiai 1 val. p.p. (tai laikas, kai buvo pasirašytas Nepriklausomybės Aktas), skambėjo bažnyčių varpai, gaudė patrankų salvės, gražia formuote virš Vilniaus praskrido NATO lėktuvai. Vėliau vakarinį Vilniaus dangų raižė trispalvės šviesos, fejerverkai, degė 100 laužų per visą Gedimino prospektą. Vyko

Susirinkime susitiko senos draugės: šimtametė Jadvyga Giedraitienė (k.) ir Rita Vileišytė-Bagdonienė. Irenos Adickas nuotraukos

kiek gali lanko vienišas ar sergančias Dukterų draugijos nares, taip pat 200 dol. auka sušelpė 3 metų berniuką St. Peterburgo rajone, sergantį leukemija.

Padėkota Mečiui Šilkaičiui už jo puikius straipsnius apie LDD veiklą, pasveikinta Irena Šilkaitienė jos gimtadienio proga – jiems palinkėjome laimingos kelionės ir gražaus gyvenimo Californijoje, kur jie persikelia gyventi.

Po įvairių pranešimų buvo galima pasivaikinti Angelės Didžbalienės paruošta kava su visais priedais. Ant dviejų stalų buvo gražiai pateikti sesių sunešti įvairūs valgiai bei skanumynai.

Buvo surengtas žaidimas „Kas yra po puoduku?“, laimėjusieji buvo apdovanoti. Po to Rūta Bandziukienė paskaitė ir savo, ir kitų poetų kūrybos: „Apšerkšnijo mūsų klubas, / Baltos galvos kur dairais. / Ilgų pasakų mūsų klube / Nieks nebeseka seniai. / ...Nors bėdų ir nemažėja, / Širdys jaunos visada. / Nešam vėliavą išskelę / Mes juk dukros Lietuvos.“

Angelė Karnienė supažindino su viešnia Rita Vileišyte-Bagdoniene. Ji buvo pakviesta pakalbėti apie tėvelio ir dėdžių paminklo atidengimą Lietuvoje. „Mano buvimo Lietuvoje buvo du tikslai: dalyvauti Vasario 16-osios 100-mečio jubiliejuje dar ir dėl to, kad mano tėvas Jonas Vileišis buvo Vasario 16-osios Akto signataras ir koauto-

iškilmės Seime, Operos ir baletu teatre, šv. Mišios Arkikatedroje, koncertai. Jubiliejus gražiai paminėtas visoje Lietuvoje. Mes turime kuo didžiuotis. Esame garbinga tauta, kuri nepriklausomybės yra nusipelnusi, nes mes ją apgynėme. Tegu tokia ji lieka per amžius”, – užbaigė R. Vileišytė-Bagdonienė.

Pirmininkė nuoširdžiai padėkojo prelegentei už išpūdingą pranešimą. Dėkojo ir visoms susirinkusioms sesėms bei kvietė toliau dirbti šalpos darbą.

Lietuvos Dukterys dar ilgai bendravo, džiaugėsi proga susiburti ir išgirsti tokią garbingą viešnią, pakviestą sesės J. Giedraitienės. Pirmininkė padėkojo Giedrei Kudarauskienei, Dalei Dana ir Angelei Straukienei už talką rengiant susirinkimą. Padėką išreiškė Anelei Mačiulienei už jos gerą širdį, – ji LDD vardu naujų daiktų išsiuntė į Elektrėnų savivaldybės reabilitacijos centrą, kur globą randa motinos su vaikučiais, išvartys iš namų girtuoklių vyrų. Vien persiuntimas jai kainavo 175 dol. Taip pat buvo padėkota Irenai Slavinskienei, kuri prisidėjo prie kito labdaros siuntimo; Arui Knašui už naujus vaikų drabužėlius, kurie iškelia į Vilniaus sutrikusio vystymosi kūdikių namus.

Buvo padėkota pirmininkei G. Viktorienei, kad ji sutiko ir toliau vadovauti šiai kilniai organizacijai.

MANO VIRTUVĖ

Pavasariški pietūs šeimai

Pavasariški pietūs šeimai

Lėšių garnyras

Reikės:

2 raudonųjų svogūnų, supjaustytų šiaudeliais
2 skiltelių česnako
saujelė juodųjų alyvuogių (be kauliukų)
saujelės žaliųjų alyvuogių (be kauliukų)
1/4 arb. šaukštelio malto imbiero
1/2 arb. šaukštelio ciberžolės (turmeric)
1/4 arb. šaukštelio saldžios paprikos miltelių
žiupsnelio aštriosios kajeno paprikos
1 raudono čili pipiro (be sėklyčių, susmulkinto)
1/2 puodelio alyvuogių aliejaus druskos, pipirų

Triušį nuplauti, nusausinti ir supjaustyti į 6–8 dalis.

Į gilesnę keptuvę storu dugnu sudėti daržoves, prieskonius, užpilti 1/2 puodelio alyvuogių aliejaus, padruskinti, papipirinti, viską išmaišyti.

Ant viršaus sudėti triušienos gabalus, išmaišyti, uždengti ir 1/2 valandos pamarinuoti. Po to troškinti ant mažos ugnies, kol mėsa suminkštės.

Prie triušio išvirti lėšių. Juos galima paskaninti šiuo užpilu.

Reikės:

virtų lėšių
1 baltojo svogūno
2 skiltelių česnako (susmulkinto)
2 šaukštais alyvuogių aliejaus druskos, pipirų
1 citrinos sulčių ir nutarkuotos žiavelės
žiupsnelio kalendros (coriander seeds)
žiupsnelio kmyninio kumino (cumin)
saujos špinatų lapelių
mėtos lapelių (smulkintų)
natūralaus graikiško jogurto

Baltąjį svogūną, supjaustytą šiaudeliais, ir 2 skilteles susmulkinto česnako pakepinti su 2 šaukštais alyvuogių aliejaus, kol svogūnas suminkštės. Padruskinti, papipirinti. Tuomet į keptuvę sudėti išvirtus lėšius, įberti citrinos žiavelę, supilti citrinos sultis, išmaišyti ir pakaitinti.

Atskirai į nedidelę keptuvę įberti truputį kalendros, kumino ir sausai pakaitinti. Sudėti špinatus ir dar truputį pakaitinti pamaišant, kol lapeliai „sukris“. Tuomet įdėti porą šaukštų (ar daugiau) graikiško jogurto ir pabarstyti smulkinta mėta.

Į didelį dubenį sudėti paruoštus lėšius, ant viršaus – špinatus, išmaišyti ir patiekti prie troškintos triušienos.

Skanaus!

Jūsų Indrė

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarti galima angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Mykolui Drungai suteiktas VDU Garbės daktaro vardas

Atkelta iš 1 psl.

M. J. Drunga – Amerikos lietuvių ir Lietuvos žurnalistas, filosofas, vertėjas – gimė Tübingene (Vokietijoje). Vėliau su šeima persikėlė į JAV. 1968 m. baigė Pedagoginį lituanistikos institutą Čikagoje. 1969 m. Čikagos universitetas jam suteikė filosofijos bakalauro laipsnį. 1969–1973 m. studijavo filosofiją Massachusettso technologijos institute Cambridge. 2011 m. VDU apsigynė filosofijos daktaro laipsnį.

VDU internetiniame puslapyje skelbiama, kad prieš persikeldamas į Lietuvą „JAV M. J. Drunga aktyviai vertė, redagavo knygas, straipsnius ir kitus leidinius anglų ir lietuvių kalbomis. 1960–1989 m. dalyvavo draugijos Santara-Šviesa veikloje, buvo draugijos valdybos narys. 1979–1988 m. – JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos, 1979–1982 m., 1985 m. jos prezidiumo narys, 1983–1987 m. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narys, Spaudos ir informacijos komisijos pirmininkas. 1984–1989 m. – Lietuvių Fondo tarybos narys. 1980–1990 m. – leidyklos „Lithuanian Library Press“ vertėjas. Laikraščio „Draugas“ redaktorius, žurnalų „Akiračiai“, „Metmenys“, „Naujas Židinys-Aidai“ bendradarbis. 1990–2003 m. dirbo „Laisvosios Europos“ radijuje Münchene ir Prahoje kaip Lietuvos redakcijos narys. Čia rengė žinias, pranešimus, analitinius straipsnius politinėmis ir kultūrinėmis Lietuvos

bei pasaulio temomis. Taip pat vertė iš anglų, vokiečių prancūzų kalbų į lietuvių. Nuo 1993 m. radijuje vadovavo visoms savaitgalio laidoms, organizavo Vilniaus skyriaus darbus, redagavo kitų pranešimus.

VDU Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto Viešosios komunikacijos katedroje docentas dirba nuo 2004 m. M. J. Drunga taip pat yra Lietuvių išėivijos instituto mokslo darbuotojas. Žurnalistas nuo tų pačių metų dirba Lietuvos radijuje užsienio politinės ir kultūrinės spaudos apžvalgų ir specialiųjų laidų rengėju. VDU docento mokslinių interesų kryptys: objektyvumas ir subjektyvumas žiniasklaidoje ir socialiniuose moksloose, užsienio ir Lietuvos diasporos žiniasklaida“.

Mokslininko pristatyme taip pat pažymima, kad jis domėjosi Rytų Europos šalių politika ir istorija, palaikė ir skatino VDU Humanitarinių ir Politikos mokslų ir diplomatijos fakultetų dėstytojų mokslinio potencialo augimo idėją, akcentavo tarpkultūrinio bendradarbiavimo, įvairovės bei tolerancijos kitos kultūros žmonėms principus. Docentas dalyvavo užmezgant ryšius su įvairiomis tarptautinėmis organizacijomis, jo iniciatyva VDU kolgos buvo ir yra kviečiami į tarptautinius mokslinius renginius, seminarus.

„Draugo“ info

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rita
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
350 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Lauch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 N. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kamigalkičių Užėiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS • 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 •
tel: 773-585-9500 • www.draugofondas.org

A † A JURGIS ŠTUOPIS

mirė gegužės 12 d., šeštadienį, po sunkios ir ilgos ligos, apsuptas mylimos šeimos, sulaukęs 82 metų.

Gimė Tauragėje, Jurgio Štuopio ir Konstancijos Konkulevičiūtės šeimoje.

Giliame liūdesyje liko: žmona Roma, sūnus Tomas ir marti Rita, anūkė Kristina (Canton, MA), anūkas Vytautas su sužadėtine Stefanie, (NJ); sūnus Povilas ir marti Cecilia, anūkės Isabella ir Katerina bei anūkas Tomas (Amherst, NH). Taip pat liūdi dukterėčios Vita Muklewicz, Maria Stonikas ir Angela Klarin bei sūnėnas Vitas Kazlauskas su šeimomis. Jurgis nukeliavo pas anksčiau mirusius tėvelius, sesutę Reginą ir jos vyrą Vytautą Kazlauską.

1949 metais Jurgis kartu su mama ir vyresniąja sesute Regina emigravo į JAV. Apsigyveno Čikagoje, kur baigė gimnaziją ir toliau mokėsi Illinois Institute of Technology, įgydamas civilinio inžinieriaus bakalauro laipsnį.

1959 m. susituokė su Roma Morkūnaite ir susilaukė dviejų sūnų – Tomo ir Povilo. 1966 m. šeima persikėlė į Sharon, MA, kur Jurgis įsidarbino H.W. Lochner bendrovėje. Joje jis išdirbo daugiau kaip 50 metų, užsitarnaudamas aukštas pareigas – senior vice-president ir regional manager. Vadovavo svarbiems projektams įvairiose valstijose ir visus juos užbaigdavo laiku bei neviršydamas paskirto biudžeto.

Jurgiui ypatingai patiko keliauti. Jis aplankė visas 50 JAV valstijų ir visus žemynus, išskyrus Antarktidą – viso 89 šalių. Ypatingai jam patiko keliauti laivu. Grįžęs iš kelionių dalindavosi išpūdžiais su šeimos nariais ir draugais, rodydavo įdomias kelionių fotografijas. Laisvalaikiu mėgo skaityti knygas bei įvairius leidinius.

Jurgis niekada neužmiršo savo tėvynės Lietuvos, taip pat darbavosi remdamas Amerikos lietuvių organizacijas Bostone: Šv. Petro lietuvių parapiją, org. „Lietuvių vaikų globa“, Bostono lituanistinę mokyklą, Lietuvių skautų sąjungą ir Neringos stovyklą.

Norintys išreikšti šeimai užuojautą, aukas Jurgio atminimui galite siųsti: Camp Neringa, 147 Neringa Road, Brattleboro, VT 05301 arba Lietuvių Fondui, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439.

Šeima nuoširdžiai dėkoja gydytojams bei kitiems darbuotojams Tufts Medical Center Infusion Center už ypatingą priežiūrą per paskutiniuosius ligos metus.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. David A. Casper, tel.617-269-1930

A † A ALDONA KASPERIENĖ STRAUKAITĖ

Mirė gegužės 10 d. Homer Glen, IL.

Gyveno Orland Park, anksčiau Oak Forest, IL.

Gimė 1932 m. kovo 7 d. Lietuvoje.

Nuliūdę liko: sūnus Linas su žmona Georgia, a. a. sūnaus Rimo žmona Therese, anūkė Dena Kasperaitė, trys seserys, dukterėčios ir sūnėnai.

A. a. Aldona buvo žmona a. a. Alekso Kaspero.

Velionė buvo pašarvota gegužės 15 d. Donald M. Petkus laidojimo namuose.

Laidotuvės įvyko gegužės 16 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionė buvo atlydėta į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. ryto buvo aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė buvo palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. Aldoną savo maldose.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

draugas.org/mirties

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Dėmesio! Švč. Mergelės Marijos Gimimo** bažnyčioje (Marquette Parke) darbo dienomis yra pakeistas rytinių Mišių laikas: pirmadienį, antradienį, trečiadienį ir penktadienį šv. Mišios aukojamos 8:30 val. r., o ketvirtadienį – 9 val. r.

■ **Lietuvos Dukterų draugijos rengiami** „Pavasario pietūs“ vyks gegužės 20 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centro Lemonte didžiojoje salėje po šv. Mišių, 12 val. p. p. Jų metu surinktos lėšos ir aukos bus skirtos paremti šeimai, gyvenančiai Lietuvoje, Pasvalio rajone, Pušaloto gyvenvietėje. Jų namus nusiaubė gaisras. Lauksime visų atvyksiant. Tel. pasiteirauti: 708-789-7598.

■ **Gegužės 20 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Jaunimo centro Jėzuitų koplyčioje kunigas Jaunius Kelpšas aukos šv. Mišias. Po Mišių kavinėje jūsų lauks užkandžiai ir kava. 2 val. p. p. poezijos mėgėjai kviečiami į Čiurlionio galerijoje vykiantį „Poezijos pavasarį“, kuriame dalyvaus Valdas Aušra, Daiva V. Karuža, Teresė Pautieniūtė, Vilija Vakarytė, o taip pat svečiai iš Lietuvos – Liutauras Degėsys, Erika Drungytė ir Antanas Šimkus.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) šį sekmadienį, gegužės 20 d., 10 val. r. švęsime Sekmines (Šventosios Dvasios atsiuntimo šventę). Su šia švente baigiasi bažnyčios Velykų laikotarpis. 15 minučių prieš šv. Mišias sukalbėsime Švč. Mergelės Marijos litaniją. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys.

■ **Gegužės 20 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** (po 1 val. lietuviškų pamaldų) Amerikos lietuvių Beverly Shores klubo valdyba kviečia į visuotinį susirinkimą Community House (Service Ave., Beverly Shores, IN). Aptarsime tolimesnę šių metų klubo veiklą: „Kugelinės“ ruošimą, Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 85-ųjų metinių paminėjimą ir kt. Lauksime pasisakymų, pasiūlymų ir naujų narių. Bus karšti pietūs. Daugiau informacijos tel. 219-512-3493 (pirm. Rūta Sidabras) arba el. paštu: rutasida@hotmail.com

■ **Gegužės 22 d., antradienį, 7 val. v.** Pasaulio lietuvių centre Lemonte vyks Pal. Jurgio Matulaičio misijos choro „Vyturis“ (vad. Darius Polikaitis) sezono užbaigimo koncertas. Visi kviečiami.

■ **Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ narių** susirinkimas vyks gegužės 27 d., sekmadienį, 9 val. r. Pasaulio lietuvių centro posėdžių kambaryje. Tai paskutinis narių susirinkimas prieš vasaros atostogas. Bus pasidalinta naujausiomis žiniomis, prisimintos organizacijos įkūrimo aplinkybės prieš 20 metų. Kviečiame dalyvauti narius ir visus besidominčius.

■ **Gegužės 30 d., trečiadienį, 6:30 val. v.** LR generaliniame konsulate New Yorke (420 Fifth Ave., 3rd Floor, New York, NY) vyks architektūros istorikės, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto docentės dr. Marijos Drėmaitės paskaita „Optimizmo architektūra: Kau-no fenomenas, 1918–1940“. Registracija: ny.renginiai@urm.lt

PAVASARINIS IŠPARDAVIMAS

Paskutinis didysis išpardavimas vyks **Francis Parker mokyklos garaže, 2233 N. Clark Street** (prie Webster gatvės) šeštadienį, gegužės 19 d., nuo 9 val. r. iki 4 val. p. p., bei sekmadienį, gegužės 20 d., nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p. Rūbai, žaislai, elektronika, sportinė įranga, baldai, meno kūriniai, aksesuarai, namų reikmenys ir kt. Atsiskaitymas – tik grynais.

Daugiau informacijos tel. 773-797-5516.

amazon smile
You shop. Amazon gives.

Ar žinote, kad vienas didžiausių interneto prekybos svetainių „Amazon“ turi labai gražią programą, pavadinimu „Smile“, skirtą paremti pelno nesiekiančias organizacijas? „Amazon“ nuo kiekvieno pirkinio skiria 0.5 proc. išleistos sumos jūsų pasirinktai organizacijai – jums tai nekainuoja nė cento.

Perkant dovanėles iš „Amazon“, kviečiame pasirinkti „Draugas Foundation“ organizaciją. Taip papildomai neišleisdami nė cento, jūs paremsite „Draugo“, „Draugas News“ ir „Lithuanian Heritage“ leidinius.

Kaip tai padaryti? Ruošdamiesi apsipirkti „Amazon“, įveskite **smile.amazon.com/ch/36-3916303** interneto adresą. Dėkojame už paramą – net ir mažiausia auka yra reikšminga ir reikalinga! Praneškite apie tai kitiems!

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

administracija@draugas.org

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošiimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

www.draugas.org

Pagauta akimirka

„Dabar suprantu, kodėl Vokietijos kanclerė visada (žiemą vasarą) tik su kelnėmis – praktiškesnis gyvenimas“, – pakomentavo „Facebook“ šią nuotrauką Pasaulio lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke, kurią garsiujų Hamburgo „Elbphilharmonie“ rūmų ir rūsio istorinio „Dampfschiff“ laivo fone kartu su Andriumi Mamontovu įamžino Vlado Linausko („Pasaulio lietuvių žinios“) fotoaparatas. Pasaulio lietuvių žinių komanda, projektą „Misija – Pasaulio Lietuva“ pradėjusi Europoje, neseniai aplankė Hamburgo lietuvius.

„Facebook“ nuotr.

Vieno vakaro pašnekesiai

Rašytoja, poetė,
„Nemuno“ žurnalo vyr. redaktorė
ERIKA DRUNGYTĖ

Poetas, filosofas, pedagogas
LIUTAURAS DEGĖSYS

Poetas
„Metų“ žurnalo vyr. redaktorius
ANTANAS ŠIMKUS

Susitikimas su literatais iš Lietuvos

Šios savaitės pabaigoje Čikaga sulauks neeilinių svečių. Lietuvoje rengiamas jau 54-tas tarptautinis Poezijos pavasaris. Be 28-erių poetų, literatų, aktorių, literatūros kritikų, muzikantų, kurie dalinsis poezija visoje Lietuvoje, šešios poetų grupės lankysis skirtingose pasaulio lietuvių bendruomenėse. Į Čikagą atvyksta trys poetai, literatai, humanitarai ir visuomenės veikėjai, Lietuvos Rašytojų sąjungos nariai. Sulaukti, paklausti jų skaitomos poezijos, pabendrauti su kiekvienu iš šių poetų bus be galo džiugu ir malonu. Kiekvienas iš jų – įdomi asmenybė, tai žmonės, kuriems reklama nereikalinga. Ne vien dėl to, kad jų vardai yra Lietuvoje ir už jos ribų žinomi, bet ir todėl, kad jų kūryba kalba už juos pačius.

Taigi, pas mus svečiuose: Liutauras Degėsys, Vilniaus Pedagoginio universiteto filosofijos katedros docentas, poetas, eseistas, knygų, vadovėlių, dainų autorius; Erika Drungytė, humanitarinių mokslų daktarė, literatūrinio žurnalo „Nemunas“ vyriausioji redaktorė, poetė, literatūros kritikė ir apžvalgininkė; Antanas Šimkus, Vilniaus Pedagoginio universiteto magistrantas, poetas, publicistas, literatūrologas, kultūros veikėjas, mėnesinio žurnalo „Metai“ vyriausiasis redaktorius.

Visus nuoširdžiai kviečiame į gegužės 18-osios susitikimą – pašnekesių vakarą Tėviškės parapijos patalpose, adresu: 5129 Wolf Rd., Western Springs, IL 60558. Pradžia – 7:30 val. vakaro. Telefonas pasiteirauti: 630-441-8698. Įėjimas nemokamas. Turėsime unikalią galimybę su svečiais susipažinti, pabendrauti, padiskutuoti apie gyvenimą ir literatūrą, gal net įsigyti jų knygų. Tai prasminga įžanga prieš Poezijos pavasarį, rengiamą gegužės 20 dieną 2 val. po pietų Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre, kuriame L. Degėsys, E. Drungytė ir A. Šimkus kartu su Čikagoje gyvenančiais poetais skaitys savo kūrybą.

Perfrazuojant žinomą posakį „Kas įvyko Las Vegas – pasiliko Las Vegas“, galime pažadėti: kas bus kalbama tą vieną gegužės vakarą – nebus pakartota niekur niekada.

Renginio organizatoriai